

Fremsat den 30. marts 2016 af social- og indenrigsministeren (Karen Ellemann)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om folkeskolen

(Konsekvensændringer som følge af lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge m.v.)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 17. november 2015, som ændret ved § 1 i lov nr. 495 af 21. maj 2013, § 1 i lov nr. 722 af 25. juni 2014, og senest ved lov nr. 171 af 27. februar 2016, foretages følgende ændringer:

1. I § 5, stk. 1, nr. 3, ændres »jf. § 67, stk. 2,« til: »jf. § 66, stk. 1, nr. 6,«.

2. § 5, stk. 1, nr. 4, affattes således:

»4) sikre døgninstitutioner, særligt sikre afdelinger og delvis lukkede afdelinger i tilknytning til sikre døgninstitutioner, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, og«

3. § 5, stk. 7, affattes således:

»Stk. 7. Regionsrådet kan drive døgninstitutioner, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet, hvis det er aftalt i henhold til § 194, stk. 2.«

4. I § 55 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Kommunalbestyrelsen godtgør udgifter til kost og logi i forbindelse med formidlet døgnophold for børn og unge, når opholdet ikke er omfattet af takstfinansiering, jf. § 174, stk. 1. For 1. og 2. barn eller ung placeret på samme sted udgør godtgørelsen 174 kr. pr. døgn pr. barn under 10 år og 186 kr. pr. døgn pr. barn eller ung over 10 år (2016-niveau). For 3. barn eller ung og derover placeret på samme sted udgør godtgørelsen 162 kr. pr. barn eller ung pr. døgn (2016-niveau) uanset barnets eller den unges alder.«

5. Efter § 63 indsættes før overskriften før § 64:

»Anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner

§ 63 a. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, og § 58, når betingelserne i stk. 2 er opfyldt.

Stk. 2. Delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner for børn og unge mellem 12 og 17 år efter § 66, stk. 1, nr. 6, må alene anvendes, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder eller at kunne fastholde barnet eller den unge fysisk. Der skal endvidere være risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af:

- 1) kriminel adfærd hos barnet eller den unge,
- 2) misbrugsproblemer hos barnet eller den unge eller
- 3) andre adfærd- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om de nærmere rammer og vilkår for tilbageholdelse og fastholdelse under den konkrete anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller delvis lukket afdeling på en døgninstitution, jf. §§ 12 og 13 i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

Stk. 4. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af og forholdene under en anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner.

Anbringelse på sikre døgninstitutioner

§ 63 b. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om anbringelse på sikre døgninstitutioner jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, og § 58, når betingelserne i stk. 2, nr. 1-3, er opfyldt.

Stk. 2. En sikret døgninstitution efter § 66, stk. 1, nr. 6, må alene anvendes for børn og unge når:

- 1) det er absolut påkrævet for at afværge, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre, og risikoen for skade ikke på forsvarlig måde kan afværges ved andre mere lempelige forholdsregler,
- 2) det i en indledende iagttagelsesperiode er absolut påkrævet for at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling,
- 3) det på baggrund af den indledende iagttagelsesperiode efter nr. 2 fastslås, at det er absolut påkrævet, at der iværksættes et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling eller døgninstitution,
- 4) opholdet træder i stedet for varetægtsfængsling, jf. § 765 i lov om rettens pleje,
- 5) opholdet er led i afsoning, jf. § 78, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., og betingelserne i nr. 1, 2 eller 3 samtidig er opfyldt,
- 6) opholdet er led i en idømt foranstaltning, jf. § 74 a i straffeloven, eller
- 7) der er tale om udlændinge under 15 år uden lovligt ophold i Danmark, jf. §§ 36 og 37 i udlændingeloven.

Stk. 3. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelsen og varigheden af samt forholdene under en anbringelse på sikrede døgninstitutioner.

Anbringelse på særligt sikrede afdelinger

§ 63 c. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om anbringelse på særligt sikrede afdelinger, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1, og § 58, når betingelserne i stk. 2 er opfyldt.

Stk. 2. En særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, må alene anvendes for børn og unge når:

- 1) der foreligger et grundlag for anbringelse i en sikret døgninstitution efter § 63 b, stk. 2,
- 2) anbringelse i en sikret døgninstitution ikke er eller vil være tilstrækkelig, idet barnet eller den unge ved en forudgående særlig voldelig eller psykisk afvigende adfærd har gjort ophold eller fortsat ophold i en sikret afdeling eller døgninstitution uforsvarligt, og
- 3) der i forhold til barnet eller den unge med psykisk afvigende adfærd, foreligger en skriftlig, lægefaglig vurdering af, at barnet eller den unge udviser aktuelle symptomer på en diagnose.

Stk. 3. Hvis betingelserne i stk. 2 er opfyldt for et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, kan lederen af en sikret døgninstitution eller dennes stedfortræder, uafhængig af at der på den sikrede døgninstitution er en særlig sikret afdeling, træffe midlertidig beslutning om overførsel til en særligt sikret afdeling. Beslutningen herom skal straks forelægges børn og unge-udvalget i opholdskommunen til afgørelse, jf. § 74, stk. 1, nr. 7, i serviceloven.

Stk. 4. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelsen og varigheden af samt forholdene under en anbringelse på særligt sikret afdeling.«

6. § 66, stk. 1, nr. 6, affattes således:

»6) døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger.«

7. I § 66 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Døgninstitutioner kan oprettes og drives af kommuner, jf. § 4, eller af regioner, jf. § 5, stk. 1, nr. 3 og 4, og stk. 7, eller som selvejende institutioner, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet indgår aftale med.«

8. I § 66 a, stk. 8, indsættes efter »godtgørelse for«: »samt om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste, jf. stk. 2, 2. pkt., til«.

9. § 67 ophæves.

10. I § 71, stk. 7, § 72, stk. 3, § 74, stk. 3, 1. pkt., og § 168, stk. 2, 2. pkt., ændres »§ 123, stk. 2« til: »§ 15, stk. 1, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge«.

11. I § 72, stk. 1, indsættes efter nr. 4 som nye numre:

- »5) anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner efter § 63 a, stk. 1,
- 6) anbringelse på sikrede døgninstitutioner efter § 63 b, stk. 1,
- 7) anbringelse på særligt sikrede afdelinger efter § 63 c, stk. 1 og 3,«

Nr. 5-11 bliver herefter nr. 8-14.

12. § 72, stk. 1, nr. 12 og 13, affattes således:

- »12) tilbageholdelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge og
- 13) brev og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.«

13. § 72, stk. 1, nr. 11, der bliver nr. 14, ophæves.

14. I § 74, stk. 1, indsættes efter nr. 4 som nye numre:

- »5) anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner efter § 63 a, stk. 1,
- 6) anbringelse på sikrede døgninstitutioner efter § 63 b, stk. 1,
- 7) anbringelse på særligt sikrede afdelinger efter § 63 c, stk. 1 og 3,«

Nr. 5-12 bliver herefter nr. 8-15.

15. § 74, stk. 1, nr. 13 og 14, affattes således:

- »13) tilbageholdelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge og
- 14) brev og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.«

16. § 74, stk. 1, nr. 12, der bliver nr. 15, ophæves.

17. I § 74, stk. 4, 1. pkt., ændres »§§ 51, 58, 62, 63, 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5, § 75, stk. 3, § 123, stk. 2, og §§ 123 b og 123 c« til: »lovens §§ 51, 58, 62, 63, § 63 a, stk. 1, § 63

b, stk. 1, § 63 c, stk. 1 og 3, § 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5 og § 75, stk. 3, samt § 11, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge«.

18. I § 75, stk. 1, ændres »§§ 51, 58, 63, 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5, § 78, stk. 4, § 123, stk. 2, § 123 b, stk. 1, og § 123 c, stk. 1« til: »lovens §§ 51, 58, 63, § 63 a, stk. 1, § 63 b, stk. 1, § 63 c, stk. 1 og 3, § 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5, og § 78, stk. 4, samt § 11, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge«.

19. Overskriften til Afsnit VII affattes således:

»Afsnit VII

Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne«.

20. Overskriften før § 123 ophæves.

21. Overskrifterne før §§ 123 a, 123 b og 123 c ophæves.

22. §§ 123, 123 a, 123 b, 123 c og 123 d ophæves.

23. I overskriften før § 124 udgår: »voksne«.

24. § 137 e, stk. 2, ophæves.
Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

25. I § 137 e, stk. 3, udgår »på anbringelsesstedet, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, eller«.

26. § 137 f, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

27. I § 137 f, stk. 2, 3. pkt., der bliver 2. punktum, og i § 137 f, stk. 4, udgår »på anbringelsessteder, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, og«.

28. I § 137 m, stk. 1, 2. pkt., udgår »anbringelsesstedet, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, eller«.

29. I § 137 m, stk. 3, 1. pkt., udgår »anbringelsesstedet, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, og «, og efter »tilsyn med« udgår »anbringelsesstedet eller«.

30. § 167, stk. 1, nr. 7 og 8, ophæves.

31. I § 182 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:
»Stk. 5. De beløb, der er nævnt i § 55, stk. 4, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste kronebeløb. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2017.«

Stk. 5-10 bliver herefter stk. 6-11.

32. I § 194, stk. 1, og 2 steder i stk. 2, 1. pkt., ændres 3 steder »tilbud efter § 67, stk. 1,« til: »døgninstitutioner, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet«.

§ 2

I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 124 af 12. februar 2016, foretages følgende ændring:

1. I § 5 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. Socialtilsynet kan efter anmodning fra tilbuddet eller plejefamilien træffe afgørelse om, at den meddelte godkendelse og de meddelte vilkår for godkendelsen, jf. stk. 1, kan fraviges på nærmere bestemte betingelser eller inden for en nærmere bestemt periode. Socialtilsynet kan i forbindelse med afgørelsen fastsætte vilkår, jf. stk. 5, som betingelse for afgørelsen om, at godkendelsen kan fraviges. Socialtilsynet kan knytte frister til et vilkår fastsat efter 2. pkt. Afgørelsen om fravigelse, jf. 1. pkt., bortfalder, når betingelserne ikke længere er opfyldt, eller den fastsatte periode er udløbet.«

Stk. 6-9 bliver herefter stk. 7-10.

§ 3

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1534 af 11. december 2015, foretages følgende ændring:

1. Efter § 52 indsættes som § 52 a:

»§ 52 a. For undervisere, der er ansat på anbringelsessteder, og elever på anbringelsessteder, jf. § 20, stk. 5, gælder uanset § 52 bestemmelserne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.«

§ 4

I lov nr. 153 af 26. februar 2011 om ændring af lov om social service (Alarm- eller pejlesystemer over for børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne anbragt i døgninstitution eller på opholdssted), som ændret ved lov nr. 1633 af 26. december 2013, foretages følgende ændring:

1. § 3 ophæves.

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2017, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 1-4, 6-9, 31 og 32, og § 3 træder i kraft den 1. juli 2016.

Stk. 3. § 1, nr. 4, finder også anvendelse for godtgørelse af kost og logi ved formidlede døgnophold i perioden 1. oktober 2015 til og med den 30. juni 2016. For perioden fra den 1. oktober 2015 til 31. december 2015 udgør satserne dog for 1. og 2. barn 171 kr. pr. døgn pr. barn under 10 år, 183 kr. pr. døgn pr. barn eller ung over 10 år og 159 kr. pr. døgn pr. barn eller ung for 3. barn og derover placeret på samme sted, uanset barnets eller den unges alder.

Stk. 4. § 2 finder også anvendelse for godkendelser meddelt forud for lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning og baggrund
2. Lovforslags indhold
  - 2.1. Ændringer som følge lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge
    - 2.1.1. Gældende ret
    - 2.1.2. Ministeriets overvejelser
    - 2.1.3. Lovforslagets indhold
  - 2.2. Ophævelse af § 123 d i lov om social service om anvendelse af personlige alarm- eller pejlesystemer og af revisionsbestemmelse
    - 2.2.1. Gældende ret
    - 2.2.2. Ministeriets overvejelser
    - 2.2.3. Lovforslagets indhold
  - 2.3. Adgang for regionerne til at etablere delvis lukkede afdelinger
    - 2.3.1. Gældende ret
    - 2.3.2. Ministeriets overvejelser
    - 2.3.3. Lovforslagets indhold
  - 2.4. Fastsættelse af regler om kost og logi samt bemyndigelse til at fastsætte regler om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste
    - 2.4.1. Gældende ret
    - 2.4.2. Ministeriets overvejelser
    - 2.4.3. Lovforslagets indhold
  - 2.5. Forenkling af bestemmelser om forsyningsansvar
    - 2.5.1. Gældende ret
    - 2.5.2. Ministeriets overvejelser
    - 2.5.3. Lovforslagets indhold
  - 2.6. Ændringer i lov om socialtilsyn
    - 2.6.1. Gældende ret
    - 2.6.2. Ministeriets overvejelser
    - 2.6.3. Lovforslagets indhold
  - 2.7. Ændring af folkeskoleloven
    - 2.7.1. Gældende ret
    - 2.7.2. Ministeriets overvejelser
    - 2.7.3. Lovforslagets indhold
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer mv.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning og baggrund

I juni 2013 nedsatte den daværende regering Udvalget om magtanvendelse på anbringelsessteder for børn og unge (Magtanvendelsesudvalget) med det formål at afklare de etiske, juridiske og praktiske grænsedragninger for anvendelse af magt over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet.

Baggrunden for nedsættelsen af udvalget var bl.a., at både Folketingets Ombudsmand og Folketingets § 71- tilsyn har påpeget, at det eksisterende hjemmelsgrundlag for magtanvendelse på børne- og ungeområdet er uklart.

Udvalget fik til opgave at beskrive udfordringerne i relation til brug af magt over for anbragte børn og unge og komme med forslag til, hvordan et kommende regelsæt kunne udformes. Formålet hermed var dels at få skabt klarhed over reg-

lerne på området, så der kun anvendes magt, når der er lov-hjemmel hertil, dels at sikre, at personalet i døgntilbud og på opholdssteder og plejeforældrene har de nødvendige redskaber i arbejdet med anbragte børn og unge.

Magtanvendelsesudvalget afgav i marts 2015 betænkning nr. 1551/2015 om Magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet (herefter omtalt som betænkningen) til den daværende minister for børn, ligestilling, integration og sociale forhold. I den forbindelse anbefalede Magtanvendelsesudvalget, at der udarbejdes et nyt regelsæt, der tydeliggør reglerne på magtanvendelsesområdet, herunder børns og unges rettigheder i relation til magtanvendelse m.v., og at der samtidig sker en vis udvidelse af adgangen til magtanvendelse.

Med afsæt i Magtanvendelsesudvalgets arbejde, har Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Alternativet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti den 5. november 2015 indgået en aftale om rammerne for voksenansvar over for anbragte børn og unge. Aftalen følger op på aftalen om udmøntningen af satspuljen for 2016 for social- og indenrigs-området.

Partierne ønsker med aftalen at tydeliggøre, hvornår der er adgang til at anvende magt over for et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet. Aftalen indeholder desuden visse udvidelser af adgangen til at anvende magt over for anbragte børn og unge.

Aftalen udmøntes i forslag til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge. Dette lovforslag udmønter den del af aftalen, der vedrører afgørelseskompetence i forhold til anbringelse på sikrede afdelinger og institutioner, samt konsekvensændringer i lov om social service og i lov om folkeskolen som følge af lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

Herunder indeholder lovforslaget forslag om, at servicelovens § 123 d om anvendelse af personlige alarm- eller pejlesystemer over for børn og unge med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der anbragt i døgninstitution eller opholdssted, revideres således, at bestemmelsen med redaktionelle ændringer flyttes til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge. I forlængelse heraf foreslås revisionsbestemmelsen i § 3 i lov nr. 153 af 26. februar 2011, som ændret ved lov nr. 1633 af 26. december 2013 om ændring af lov om ændring af lov om social service, ophævet.

Lovforslaget indeholder endvidere forslag om adgang for regionerne til at etablere og drive delvis lukkede afdelinger i tilknytning til sikrede afdelinger, særligt sikrede afdelinger og sikrede institutioner samt enkelte mindre ændringer og rettelser af fejl i servicelovens bestemmelser vedrørende udsatte børn og unge.

Lovforslaget indeholder endelig forslag om, at socialtilsynet får adgang til efter meddelelsen af en godkendelse at træffe afgørelse om, at godkendelsen kan fraviges på nærmere be-

stemte betingelser eller inden for en nærmere bestemt periode.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Ændringer som følge af lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge

2.1.1. Gældende ret

Serviceovens §§ 123-123 c, samt bekendtgørelse nr. 186 af 20. februar 2015 om magtanvendelse over for børn og unge anbragt uden for hjemmet (herefter magtanvendelsesbekendtgørelsen), indeholder en række særskilte hjemler til magtanvendelse og til at foretage andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet. Formålet med reglerne om magtanvendelse er dels at beskytte anbragte børn og unge mod unødigt magtanvendelse og dels at fastsætte rammer for, i hvilke situationer personalet på opholdssteder og døgninstitutioner efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service har adgang til at anvende magt, hvor det er nødvendigt, og hvor det ellers vil være strafbart.

I servicelovens § 123 b er det fastsat, at børn- og ungeudvalget kan træffe afgørelse om anbringelse på en delvis lukket institution eller en delvis lukket afdeling på en døgninstitution. Børn og unge-udvalget er et kommunalt udvalg, der er nedsat af kommunalbestyrelsen, jf. § 18 i retssikkerhedsloven. Udvalget består af to medlemmer, der vælges af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer, en byretsdommer fra retskredsen samt to pædagogisk-psykologisk sagkyndige, der udpeges af Statsforvaltningen.

Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om anbringelse på en delvis lukkede afdelinger eller delvis lukkede døgninstitutioner, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder, eller når det er afgørende at kunne fastholde barnet eller den unge fysisk, så barnet eller den unge fastholdes i et positivt pædagogisk og behandlingsmæssigt forløb, som ikke kan rummes i et åbent tilbud.

Ved en delvis lukket døgninstitution forstås en døgninstitution for børn og unge i alderen 12-17 år, hvor der i perioder kan ske tilbageholdelse både i form af aflåsning af yderdøre og vinduer og i form af fysisk tilbageholdelse af barnet eller den unge. Ved en delvis lukket afdeling på en døgninstitution forstås en afdeling på en døgninstitution for børn og unge i alderen 12-17 år, hvor der ligeledes i perioder kan ske tilbageholdelse i form af aflåsning af yderdøre og vinduer samt fysisk tilbageholdelse af barnet eller den unge.

I servicelovens § 123 og magtanvendelsesbekendtgørelsens § 30 er der fastsat regler om anvendelsen af sikrede afdelinger. Ved en sikret afdeling forstås en døgninstitution, der omfatter mindst én sikret afdeling, jf. magtanvendelsesbekendtgørelsens § 19, stk. 1. På sikrede afdelinger er det tilladt at have yderdøre og vinduer konstant aflåst.

Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om anbringelse på en sikret afdeling for unge, hvis et af følgende vilkår er opfyldt:

- 1) Det er absolut påkrævet for at afværge, at den unge skader sig selv eller andre og faren herfor ikke forsvarligt kan afværges ved andre, lempeligere forhold.
- 2) Det i en indledende iagttagelsesperiode er absolut påkrævet for at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling.
- 3) Det på baggrund af den indledende iagttagelsesperiode, jf. nr. 2, fastslås, at det er absolut påkrævet, at der iværksættes et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling.

Unge kan desuden placeres på sikret afdeling som led i varetægtsurrogat, afsoning af dom eller en ungdomssanktion, jf. magtanvendelsesbekendtgørelsens § 30, stk. 1, nr. 4-6, ligesom børn og unge under 15 år uden lovligt ophold i Danmark kan anbringes på sikrede afdelinger af politiet, jf. magtanvendelsesbekendtgørelsens § 30, stk. 1, nr. 7, og §§ 35-37.

I magtanvendelsesbekendtgørelsens §§ 40-41 er det fastsat, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om anbringelse på en særligt sikret afdeling, når der foreligger grundlag for anbringelse på en sikret afdeling. Det er samtidig en betingelse, at anbringelse i en sikret afdeling ikke er eller vil være tilstrækkelig, idet den unge ved en forudgående særlig voldelig eller psykisk afvigende adfærd har gjort ophold eller fortsat ophold i en sikret afdeling uforsvarlig, og der i forhold til unge med psykisk afvigende adfærd foreligger en skriftlig, lægefaglig vurdering af, at den unge udviser aktuelle symptomer på en diagnose.

Serviceovens § 123 indeholder desuden regler om børn og unge-udvalgets adgang til uden retskendelse at træffe afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation med nærmere angivne personer uden for institutionen, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling. Der er videre fastsat regler om anvendelse af magt over for barnet eller den unge, om registrering og indberetning af magtanvendelse, samt bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler herom.

Serviceovens § 123 a indeholder nærmere bestemmelser om undersøgelse af børns og unges person og opholdsrum uden retskendelse. På sikrede afdelinger kan børn og unges opholdsrum uden retskendelse undersøges, hvis undersøgelsen er nødvendig for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages, ved anbringelse, før og efter besøg og før og efter fravær fra den sikrede afdeling. Der er desuden fastsat nærmere bestemmelser for undersøgelse uden retskendelse af barnets eller den unges opholdsrum og person på døgninstitutioner, og om tilbageholdelse af effekter, der findes i barnets eller den unges besiddelse, hvis det skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn. I serviceovens § 123 c er der endvidere fastsat regler om tilbageholdelse på døgninstitutioner

og opholdssteder i op til 14 dage umiddelbart efter en anbringelse. Magtanvendelsesbekendtgørelsen indeholder desuden en række bestemmelser om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten og herunder om varigheden af ophold på sikrede afdelinger, om ophold uden for den sikrede afdeling, isolation, registrering af magtanvendelse mv.

I serviceovens kapitel 24 a er der bl.a. fastsat regler om, at kommunalbestyrelsen uden retskendelse kan træffe afgørelse om at indskrænke anbragtes brug og adgang til internet og telefon, hvis den pågældende er anbragt på et anbringelsessted efter serviceovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse.

Helt konkret kan der træffes afgørelse om, at den anbragtes brug af telefon og internet i et konkret tilfælde skal påhøres eller overvåges, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Kommunalbestyrelsen kan også uden retskendelse træffe afgørelse om, at den anbragtes adgang til at benytte telefon og internet afbrydes eller forhindres, hvis det er nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet. Reglerne i kapitel 24 a regulerer også andre indgrebsmuligheder, der alene omfatter voksne personer med nedsat psykisk funktionsevne.

2.1.2. Ministeriets overvejelser

Anvendelse af en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling til anbringelse af et barn eller en ung er en meget indgribende foranstaltning, da barnet eller den unge bliver anbragt på en institution, hvor det er tilladt, at døre og vinduer er konstant aflåst. Barnet eller den unge er således reelt frihedsberøvet og har ikke mulighed for at forlade institutionen. Med anbringelse på en sikret døgninstitution er der dermed foretaget et væsentligt indgreb i barnets eller den unges frihed.

Behandling i børn og unge-udvalget af en sag om anbringelse på en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling vil kunne medvirke til sikre barnets eller den unges retssikkerhed, da udvalget blandt andet består af en byretsdommer samt to børnesagkyndige.

For at styrke retssikkerheden i forbindelse med anbringelse på en sikret døgninstitution og en særligt sikret afdeling, indgår det derfor i aftalen om voksenansvar over for anbragte børn og unge, at kompetencen til at træffe afgørelse om anvendelse af sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger i forhold til børn og unge, der er anbragt af sociale årsager, flyttes fra kommunalbestyrelsen til børn og unge-udvalget. Herved sikres samtidig overensstemmelse med afgørelseskompetencen i forhold til anvendelse af en delvis lukket døgninstitution eller delvis lukket afdeling på en døgninstitution, som efter de gældende regler er placeret i børn og unge-udvalget.

2.1.3. Lovforslagets indhold

Det foreslås, at kompetencen til at træffe afgørelse i sager om anbringelse på sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger af sociale årsager flyttes fra kommunalbestyrelsen til børn og unge-udvalget. Samtidig foreslås bestemmelserne om anbringelse på delvis lukkede afdelinger eller delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner eller særligt sikrede afdelinger samlet i servicelovens kapitel 11 om særlig støtte til børn og unge. Det foreslås videre, at de øvrige bestemmelser om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for anbragte børn og unge flyttes til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

Desuden foreslås en række konsekvensændringer i serviceloven som følge af forslaget om lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge. Ændringerne er primært af redaktionel karakter med henblik på at tilpasse reglerne til forslaget om lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

Endelig foreslås det at videreføre de nuværende bestemmelser i servicelovens kapitel 24 a om indgreb i adgang til internet og telefon over for personer, der er anbragt på et anbringelsessted efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse, i forslaget om en ny lov om voksenansvar. Reglerne i kapitel 24 a regulerer også andre indgrebsmuligheder, der alene omfatter voksne personer med nedsat psykisk funktionsevne, og denne adgang forbliver uændret i serviceloven.

2.2. Ophævelse af § 123 d i lov om social service om anvendelse af personlige alarm- eller pejlesystemer og af revisionsbestemmelse

2.2.1. Gældende ret

Servicelovens § 123 d om anvendelse af personlige alarm- eller pejlesystemer over for børn og unge med betydeligt og varigt nedsat psykisk funktionsevne anbragt i døgninstitution eller på opholdssted trådte i kraft den 1. marts 2011, jf. lov nr. 153 af 26. februar 2011 om ændring af lov om social service (Alarm- eller pejlesystemer over for unge med nedsat psykisk funktionsevne anbragt i døgninstitution eller på opholdssted). Loven indeholdt i § 3 en bestemmelse om, at forslag til revision af bestemmelsen skulle fremsættes senest i folketingsåret 2013-14. Formålet med revisionsbestemmelsen var, jf. betænkning afgivet af Folketingets Socialudvalg den 3. februar 2011 over lovforslaget L 99, at der blev fulgt grundigt op på kommunernes anvendelse af muligheden for at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer. Der blev herved lagt vægt på, at lovforslaget omfattede en meget lille målgruppe, men at der var tale om en meget indgribende foranstaltning i forhold til den enkelte.

Der er fastsat nærmere regler om § 123 d i bekendtgørelse nr. 511 af 26. maj 2011 om alarm- eller pejlesystemer til børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne anbragt i døgninstitution eller på opholdssted.

2.2.2. Ministeriets overvejelser

I foråret 2013 gennemførte Socialstyrelsen en undersøgelse af kommunernes brug af servicelovens § 123 d om anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer. Der blev udsendt spørgeskema til samtlige kommuner, og 71 kommuner besvarede spørgeskemaet. Ud af disse havde kun én kommune truffet afgørelse om tilladelse til at anvende alarm efter servicelovens § 123 d, og en anden kommune havde modtaget en ansøgning, som ikke var færdigbehandlet. Med § 1 i lov nr. 1633 af 26. december 2013 om ændring af lov om ændring af lov om social service (Ændring af revisionsbestemmelse), blev revisionen af servicelovens § 123 d derfor udskudt til folketingsåret 2015-16. Baggrunden herfor var dels at gennemføre revisionen på et længerevarende og mere oplyst erfaringsgrundlag, dels at afvente afrapporteringen fra Magtanvendelsesudvalget.

Det fremgår af betænkningen fra Magtanvendelsesudvalget, at der ikke i udvalget forelå erfaringer med anvendelsen af servicelovens § 123 d om anvendelse af personlige alarm- eller pejlesystemer af relevans for revisionen af bestemmelsen, men at udvalget var enig i, at en revision af bestemmelsen burde ske på baggrund af et længerevarende og mere oplyst erfaringsgrundlag. Udvalget noterede sig i den forbindelse, at der til brug for revisionen af bestemmelsen i folketingsåret 2015-16 ville blive gennemført en ny undersøgelse af kommunernes anvendelse af reglen.

I foråret 2015 har Socialstyrelsen gennemført endnu en undersøgelse af kommunernes anvendelse af bestemmelsen, hvor der blev udsendt spørgeskema til samtlige kommuner. 85 kommuner besvarede spørgeskemaet, og resultaterne fra disse kommuner viser, at der er givet i alt seks tilladelser, herunder en tilladelse ved genansøgning til at anvende servicelovens § 123 d. Det konkluderes i undersøgelsen, at brugen af alarm- eller pejlesystemer i to kommuner har forebygget, at barnet har haft mulighed for at forlade institutionen på egen hånd med risiko for at fare vild og komme alvorligt til skade f.eks. i trafikken. Den seneste undersøgelse viser en lille stigning i brugen af reglen, siden undersøgelsen fra 2013. Der er dog ikke er belæg for på baggrund af undersøgelsen at konkludere, om kommunerne har anvendt reglen i tilfælde, hvor det ikke har været nødvendigt.

Det vurderes samlet set, at der er behov for at opretholde adgangen til at anvende personlige alarm- eller pejlesystemer i forhold til børn og unge med betydelig og varigt nedsat funktionsevne. Den seneste undersøgelse konkluderes det, at kommunernes vurdering af kendskabet til § 123 d blandt døgninstitutioner, opholdssteder og forældre overvejende er lavt. Den problemstilling vil regeringen imødegå i forbindelse med arbejdet med at udarbejde en ny vejledning på området.

2.2.3. Lovforslagets indhold

Med lovforslaget foreslås, at revisionsbestemmelsen ophæves. Det foreslås endvidere, at servicelovens § 123 d ophæ-

ves og overføres med enkelte redaktionelle ændringer til lov om voksenansvar, jf. det samtidigt fremsatte lovforslag om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

2.3. Adgang for regionerne til at etablere delvis lukkede afdelinger på sikrede døgninstitutioner

2.3.1 Gældende ret

Ved en sikret døgninstitution forstås en døgninstitution, der omfatter mindst én sikret afdeling, jf. magtanvendelsesbekendtgørelsens § 19, stk. 1. På en sikret afdeling er det tilladt at have yderdøre og vinduer konstant aflåst, og der er videre adgang til magtanvendelse.

Efter de gældende regler kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om anbringelse af børn og unge på sikrede afdelinger som følge af sociale årsager, når det er absolut påkrævet. De nærmere betingelser fremgår af magtanvendelsesbekendtgørelsens § 30. Børn og unge kan desuden anbringes på sikrede døgninstitutioner via retssystemet som led i varetægtsurrogat, afsoning af dom eller som led i en ungdoms-sanktion. Endelig kan børn og unge under 15 år uden lovligt ophold i Danmark anbringes på sikrede afdelinger, jf. magtanvendelsesbekendtgørelsens § 30, stk. 1, nr. 7, jf. udlændingelovens §§ 35-37.

Ved en delvis lukket døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, forstås en døgninstitution for børn og unge i alderen 12-17 år, hvor der i perioder kan ske tilbageholdelse både i form af aflåsning af yderdøre og vinduer og i form af fysisk tilbageholdelse af barnet eller den unge.

Ved en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, forstås en afdeling på en døgninstitution for børn og unge i alderen 12-17 år, hvor der ligeledes i perioder kan ske tilbageholdelse i form af aflåsning af yderdøre og vinduer samt fysisk tilbageholdelse af barnet eller den unge. Reglerne om delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner fremgår af servicelovens § 123 b. Der henvises i øvrigt til punkt 2.1.1.

Sikrede afdelinger kan etableres og drives af en kommune, jf. servicelovens § 4, eller af en region efter aftale med kommunalbestyrelsen i regionen, jf. servicelovens § 5, stk. 1, nr. 4.

Adgangen for kommunerne til at etablere delvis lukkede døgninstitutioner blev indført med lov nr. 551 af 26. maj 2010, som trådte i kraft den 1. juli 2010. Med lov nr. 495 af 21. maj 2013, der trådte i kraft den 1. juli 2013, fik kommunerne desuden adgang til at etablere delvis lukkede afdelinger i tilknytning til åbne døgninstitutioner målrettet adfærdsvanskelige børn og unge.

De delvis lukkede døgninstitutioner er målrettet børn og unge med en negativ og udadreagerende adfærd, misbrugsproblemer eller kriminell adfærd med behov for længerevarende behandlingsforløb. Indsatsen på delvis lukkede døgninstitutioner eller delvis lukkede afdelinger kan tilrettelægges min-

dre indgribende, end det er tilfældet på en sikret afdeling, idet tilbageholdelse og fastholdelse kan begrænses til de perioder, hvor barnet eller den unge har behov for en insisterende og konsekvent indsats for at kunne fastholdes i den socialpædagogiske behandling.

De delvis lukkede afdelinger eller delvis lukkede døgninstitutioner kan anvendes, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder, eller det er afgørende at kunne fastholde barnet eller den unge fysisk, så barnet eller den unge fastholdes i et positivt pædagogisk og behandlingsmæssigt forløb, som ikke kan rummes i et åbent tilbud.

2.3.2. Ministeriets overvejelser

Der findes i dag 8 sikrede institutioner, hvoraf nogle består af flere afdelinger. 7 af de sikrede institutioner drives af regionerne efter aftale med kommunerne i regionen. Den 8. institution drives af Københavns Kommune. Ifølge Ankestyrelsens anbringelsesstatistik for 2014 var der ved udgangen af 2014 74 børn og unge anbragt på sikrede afdelinger og institutioner.

Regionerne kan ikke efter de gældende regler etablere og drive delvis lukkede institutioner eller delvis lukkede afdelinger, og det betyder, at det kun i forhold til en enkelt af de sikrede døgninstitutioner er muligt at etablere en delvis lukket afdeling i tilknytning hertil, nemlig den, der drives af Københavns Kommune. Regionerne har derfor ikke mulighed for at etablere og drive et fleksibelt tilbud, hvor der vil være mulighed for en glidende overgang i anbringelsesforløbet mellem en sikret afdeling og en delvis lukket afdeling på den samme institution.

Et fleksibelt tilbud, der giver mulighed for en glidende overgang har den fordel, at et anbragt barn eller en ung kan forblive i det samme miljø og derved fastholde tilknytningen til de voksne på anbringelsesstedet, selvom der i en periode f.eks. er behov for at kunne aflåse yderdøre og vinduer som led i indsatsen over for barnet eller den unge.

Regionerne har bl.a. i forbindelse med Magtanvendelsesudvalgets arbejde ytret ønske om at kunne etablere delvis lukkede afdelinger i tilknytning til de sikrede institutioner og afdelinger med henblik på at kunne overføre unge mellem en sikret institution og en delvis lukket afdeling f.eks. i perioder, hvor der vurderes at være behov for at kunne gennemføre indsatsen i mere frie rammer. En sådan adgang vil dermed kunne medvirke til at sikre et mere kontinuerligt anbringelsesforløb.

Ved at ændre reglerne så der skabes mulighed for at etablere delvis lukkede afdelinger på sikrede døgninstitutioner, forventes det endvidere, at kommunerne i højere grad vil anvende muligheden for at oprette delvis lukkede afdelinger. Både på almindelige åbne døgninstitutioner men nu også i relation til de sikrede døgninstitutioner.

2.3.3. Lovforslagets indhold

Det foreslås, at også regionerne får adgang til at etablere delvis lukkede afdelinger, når disse etableres i tilknytning til sikrede institutioner. Det er en forudsætning, at tilbuddet etableres efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen. Dermed har regionerne alene adgang til at etablere delvis lukkede afdelinger, når kommunerne i regionen vurderer, at der samlet set er behov for et sådant tilbud, og på den baggrund anmoder regionsrådet om at etablere og drive tilbuddet.

Muligheden for at etablere delvis lukkede afdelinger, der kan give en mere glidende overgang mellem en sikret institution og en delvis lukket afdeling, vil primært være relevant for de børn og unge, der er anbragt på en sikret institution af sociale årsager. Det er således tale om en meget begrænset målgruppe, da hovedparten af børn og unge på de sikrede institutioner er anbragt i varetægtsurrogat. Med adgangen til at etablere delvis lukkede afdelinger i tilknytning til sikrede institutioner sker der ingen ændringer i målgruppen og betingelserne for anvendelse og godkendelse af delvis lukkede afdelinger.

Det foreslås derfor endvidere, at den delvis lukkede afdeling på den sikrede døgninstitution skal godkendes særskilt, så det sikres, at kommunen i godkendelsen forholder sig til både personalets forudsætninger for at anvende de øgede muligheder for at bruge magt, og til hvorvidt institutionens fysiske rammer understøtter dette. Ved at godkende en delvis lukket afdeling på en sikret døgninstitution til at fastholde børn og unge vil godkendelsen kunne sammenkobles med de forudsætninger, der ligger i lovenom, at tilbageholdelse og fastholdelse skal kobles med en mere intensiv og systematisk socialpædagogisk behandling. Det medfører, at den mere intensive og systematiske socialpædagogiske behandling løbende bør understøttes af efteruddannelse af personalet på institutionen.

2.4. Fastsættelse af regler om kost og logi samt bemyndigelse til at fastsætte regler om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste

2.4.1. Gældende ret

I servicelovens § 66 a, stk. 2, er det blandt andet fastsat, at netværksplejefamilier skal have dækket deres omkostninger i forbindelse med barnets eller den unges ophold i familien, og at netværksplejefamilien efter en konkret vurdering kan få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. I bestemmelsen er fastsat, at social- og indenrigsministeren har bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler på en række områder, der vedrører anbringelser af børn og unge. Den gældende bemyndigelsesbestemmelse blev ændret og flyttet fra § 66 a, stk. 7, til stk. 8 med lov nr. 529 af 29. april 2015. Bemyndigelsesbestemmelsen er udmøntet i bekendtgørelse om plejefamilier, bekendtgørelse nr. 1554 af 18. december 2013 (plejefamiliebekendtgørelsen).

Med lov nr. 1526 af 27. december 2014 blev der i bestemmelsen indført en udtrykkelig hjemmel til, at social- og in-

denrigsministeren kan fastsætte satser for godtgørelse af kost og logi i forbindelse med et barn eller en ungs ophold uden for hjemmet, samt fastsætte nærmere regler om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste for netværksplejefamilier. På baggrund heraf er der udstedt en bekendtgørelse om satser ved formidlet døgnophold, senest med bekendtgørelse nr. 1573 af 27. december 2014 (satsbekendtgørelsen).

Denne ændring blev ikke videreført med lov nr. 529 af 29. april 2015, der trådte i kraft den 1. oktober 2015. Det fremgår således ved en fejl ikke længere af bemyndigelsesbestemmelsen i servicelovens § 66 a, stk. 8, at social- og indenrigsministeren kan fastsætte satser for godtgørelse af udgifter til kost og logi ved formidlet døgnophold for børn og unge, eller fastsætte nærmere regler for beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier.

2.4.2. Ministeriets overvejelser

I serviceloven var der, indtil ændringerne med lov nr. 529 af 29. april 2015 trådte i kraft, fastsat en udtrykkelig hjemmel til, at social- og indenrigsministeren kunne udstede en bekendtgørelse om satser for kost og logi ved formidlet døgnophold efter serviceloven. På baggrund heraf er der tidligere årligt udstedt en bekendtgørelse om satser for det kommende år. Med ophævelsen af bemyndigelsen til at fastsætte satser for kommunalbestyrelsens godtgørelse for kost og logi, er der ikke længere hjemmel til at fastsætte disse satser. Samtidig kan der med den gældende formulering af § 66 a, stk. 8, om godtgørelse for netværksplejefamilier opstå tvivl om, hvorvidt der er tilstrækkelig hjemmel til fastsættelsen af reglerne om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste, der fremgår af den gældende plejefamiliebekendtgørelse.

2.4.3. Lovforslagets indhold

Det foreslås, at der i servicelovens § 55 indsættes en bestemmelse om satser for kommunalbestyrelsens godtgørelse af omkostninger til kost og logi i forbindelse med formidlet døgnophold efter serviceloven, når omkostningen i forbindelse med opholdet ikke er dækket af takstfinansiering, jf. servicelovens § 174, stk. 1. Det foreslås samtidig, at der indsættes en adgang til at regulere satserne en gang årligt med satsreguleringsprocenten.

Det foreslås endvidere, at der genetableres en udtrykkelig bemyndigelse til, at social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler for beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste, således at retstilstanden på dette område føres tilbage til det, der var gældende før 1. oktober 2015.

2.5. Forenkling af bestemmelser om forsyningsansvar

2.5.1. Gældende ret

Servicelovens § 4 fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter serviceloven (forsyningsansvaret), og at kommunalbestyrelsen kan opfyl-

de dette forsyningsansvar ved brug af egne tilbud, ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud. Videre er det i servicelovens § 5 fastsat, at regionen kan etablere og drive de i bestemmelsen oplyste tilbud efter aftale med kommunerne i regionen.

I servicelovens § 67 er det fastsat, at kommunalbestyrelsen skal sørge for det nødvendige antal pladser på døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner og sikrede døgninstitutioner for børn og unge. Det fremgår desuden, at kommunalbestyrelsen skal sørge for det nødvendige antal pladser på døgninstitutioner for børn og unge, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for at blive anbragt uden for hjemmet. Endelig fremgår det af § 67, stk. 4, at døgninstitutioner kan etableres og drives af kommuner, af regioner og som selvejende institutioner, der indgår aftale med en kommune eller region herom. Bestemmelsen blev videreført med enkelte rettelser i forbindelse med kommunalreformen, idet de tidligere amtskommunale opgaver overgik til kommunerne. Samtidig hermed blev bestemmelsen uddybet med en opstilling af døgninstitutionstyper.

2.5.2. Ministeriets overvejelser

I forbindelse med kommunalreformen blev det samlede forsynings- og finansieringsansvar på det sociale område samlet hos kommunerne, og § 67 i serviceloven blev ændret i overensstemmelse hermed. Kommunalbestyrelsens pligt til at sikre, at der findes de nødvendige sociale tilbud fremgår af servicelovens § 4, og regionernes adgang til at etablere og drive en række nærmere bestemte tilbud efter aftale med kommunerne i regionen er fastsat i servicelovens § 5. Den gældende § 67 vurderes derfor ikke at have selvstændig betydning. Dog vurderes det nødvendigt at fastholde bestemmelsens stk. 4 om adgangen til at oprette og drive døgninstitutioner.

2.5.3. Lovforslagets indhold

Det foreslås i lovforslaget at ophæve servicelovens § 67, og at der samtidig indsættes en beskrivelse af døgninstitutioner i servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6. Videre foreslås, at den gældende § 67, stk. 4, i serviceloven om oprettelse og drift af døgninstitutioner, videreføres som et nyt stykke i § 66.

2.6. Ændringer i lov om socialtilsyn

2.6.1. Gældende ret

Efter socialtilsynslovens § 5, stk. 1, træffer socialtilsynet efter ansøgning afgørelse om godkendelse som generelt egnet af tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1. Efter socialtilsynslovens § 5, stk. 5, kan socialtilsynet i forbindelse med en sådan godkendelse fastsætte vilkår, hvis opfyldelse er en betingelse for fortsat godkendelse. Socialtilsynet kan knytte frister til et vilkår.

Socialtilsynsloven indeholder ingen udtrykkelig bestemmelse om, at socialtilsynet efterfølgende kan dispensere fra en

meddelt godkendelse eller tillade et tilbud at fravige godkendelsen. Socialtilsynsloven indeholder imidlertid i § 5, stk. 9, en bemyndigelse for social- og indenrigsministeren til at fastsætte nærmere regler om godkendelsens tilrettelæggelse og om socialtilsynets forpligtelser i forbindelse med godkendelsen. Endvidere fastsætter social- og indenrigsministeren efter socialtilsynslovens § 7, stk. 4, nærmere regler om, hvilke forhold der skal inddrages i det driftsorienterede tilsyn.

Efter § 6, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 551 af 28. april 2015 om socialtilsyn blev det på denne baggrund fastsat, at socialtilsynet i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn efter anmodning fra tilbuddet kunne fastsætte som vilkår for den fortsatte godkendelse, at godkendelsen kunne fraviges inden for nærmere fastsatte betingelser eller inden for en nærmere bestemt periode.

Ankestyrelsen har imidlertid ved principafgørelse nr. 74-15 truffet afgørelse om, at § 6, stk. 3, i bekendtgørelsen om socialtilsyn ikke har hjemmel i socialtilsynsloven. Bestemmelsen i bekendtgørelsen er således uden gyldighed.

2.6.2. Ministeriets overvejelser

Det kan fortsat forekomme, at et tilbud eller en plejefamilie, som er godkendt til en bestemt målgruppe eller et bestemt antal børn, ønsker at fravige enkelte dele af den opnåede godkendelse. Hvis ikke der er mulighed for at give tilladelse til at fravige godkendelsen, skal socialtilsynet i stedet foretage en ny godkendelse, hvortil der evt. kan knyttes vilkår, jf. socialtilsynslovens § 5, stk. 5.

Den nuværende retstilstand er derfor ikke hensigtsmæssig, da den ikke sikrer socialtilsyn, tilbud og myndighedskommuner den fleksibilitet, der lå i § 6, stk. 3, i bekendtgørelse om socialtilsyn, og som kan være nødvendig i forbindelse med konkrete anbringelser og visitationer.

2.6.3. Lovforslagets indhold

Der foreslås indsat en udtrykkelig bestemmelse i socialtilsynsloven om, at socialtilsynet efter meddelelsen af en godkendelse efter anmodning fra tilbuddet eller plejefamilien kan træffe afgørelse om, at den meddelte godkendelse kan fraviges på nærmere bestemte betingelser eller inden for en nærmere bestemt periode. Socialtilsynet kan i den forbindelse også træffe afgørelse om, at oprindelige vilkår for godkendelsen kan fraviges.

Socialtilsynet kan i forbindelse med afgørelsen om fravigelse fastsætte nye vilkår som betingelse for afgørelsen om, at godkendelsen kan fraviges. Der kan fastsættes en frist for, hvornår disse vilkår skal være opfyldt for, at fravigelsen kan træde i kraft.

Når betingelserne for fravigelsen ikke længere er opfyldt, eller den fastsatte periode er udløbet, bortfalder afgørelsen om fravigelse, uden at der skal træffes ny afgørelse om dette.

Herefter vil den oprindelige godkendelse og eventuelle oprindelige vilkår være gældende.

2.7. Ændring af folkeskoleloven

2.7.1. Gældende ret

Efter folkeskolelovens § 20, stk. 5, kan specialundervisning indrettes i interne skole på opholdssteder eller døgninstitutioner efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, herunder på sikrede afdelinger og sikrede døgninstitutioner.

En elev kan henvises til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i en intern skole på opholdssteder eller døgninstitutioner, hvis eleven af de sociale myndigheder er anbragt på et opholdssted eller på en døgninstitution, og det vil være mest hensigtsmæssigt at undervise eleven i kortere eller længere tid i en intern skole på denne eller en anden institution, fx på grund af elevens adfærdsvanskeligheder, jf. § 1 i bekendtgørelse nr. 702 af 23. juni 2014 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder.

Henvisning af en elev til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i et privat, selvejende eller regionalt opholdssted eller døgninstitution er betinget af, at der på forhånd mellem institutionen og kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen er indgået overenskomst om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse. Det samme gælder kommunale opholdssteder eller døgninstitutioner, der er beliggende i en anden kommune, jf. § 14, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 702 af 23. juni 2014.

Undervisningen i interne skoler skal tilrettelægges efter folkeskolelovens regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Som følge heraf er det folkeskolelovens regler om magtanvendelse, der finder anvendelse på de interne skoler.

De gældende regler om magtanvendelse i folkeskolen fremgår af § 10 i bekendtgørelse nr. 697 af 23. juni 2014 om fremme af god orden i folkeskolen. Det fremgår heraf, at en elev, over for hvem der anvendes magt for at afværge, at eleven udøver vold mod sig selv eller andre eller ødelægger eller beskadiger ting, af det undervisende personale omgående kan udelukkes fra klassen. Udelukkelsen er betinget af, at eleven i udelukkelsestiden er under fornødent tilsyn. Det fremgår desuden, at underviseren ved udelukkelse af en elev fra klassen omgående skal underrette skolens ledelse, hvorefter ledelsen træffer beslutning om de nødvendige videre foranstaltninger. Det fremgår endvidere, at det i øvrigt er lovgivningens almindelige regler om nødværge, nødret og lovlig retshåndhævelse, jf. straffeloven og retsplejeloven, der gælder. Endelig fremgår det, at legemlig afstraffelse og nedværdigende behandling ikke er tilladt, og at der i fornødent omfang kan anvendes magt for at afværge, at en elev øver vold mod sig selv eller andre eller ødelægger eller beskadiger ting.

Anvendelse af magt over for elever på interne skoler skal indberettes til kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, som fører tilsyn med undervisningen på interne skoler, jf. § 14, stk. 1, nr. 6, og § 15, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 702 af 23. juni 2014 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagtilbud og anbringelsessteder.

Servicelovens regler om magtanvendelse finder ikke anvendelse på den interne skole på anbringelsesstedet, hvilket betyder, at personalet på anbringelsesstedet vil skulle navigere efter to forskellige regelsæt i forhold til anvendelse af magt afhængig af, om børnene eller de unge befinder sig i en undervisningssituation på den interne skole eller på den øvrige del af anbringelsesstedet.

2.7.2. Ministeriets overvejelser

Undervisningen på de interne skoler tilrettelægges efter folkeskolelovens regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Som følge heraf er det efter gældende ret folkeskolelovens regler, der finder anvendelse på de interne skoler også i forhold til magtanvendelse. I alle andre forhold end undervisningen på den interne skole vil det være reglerne i det samtidigt fremsatte forslag til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge, der gælder i forhold til magtanvendelse.

Det er uhensigtsmæssigt, at personalet på institutioner skal navigere efter to forskellige regelsæt i forhold til indsatsen over for det enkelte anbragte barn eller den unge. Det skaber således usikkerhed både for personalet, men også for de anbragte børn og unge om, hvilke beføjelser personalet har til at håndtere potentielle konflikter henholdsvis i den interne skole og på den øvrige del af institutionen.

Der er derfor behov for at sikre, at personalet kun skal agere efter ét regelsæt, uanset om magtanvendelse sker i forbindelse med undervisningen eller uden for undervisningstiden på anbringelsesstedet - både af hensyn til det barn eller den unge der gribes ind over for, men også af hensyn til de øvrige børn og unges læring og trivsel.

Derfor er der behov for at konsekvensrette i folkeskoleloven, således at lærere m.fl., der er ansat på interne skoler på anbringelsessteder omfattes af voksenansvarsloven.

2.7.3. Lovforslagets indhold

Med henblik på at ansatte på anbringelsessteder, der også underviser i anbringelsesstedets interne skole, skal følge det samme regelsæt over for de anbragte børn og unge, uanset om de befinder sig i undervisningssituationen eller ej, foreslås en ændring af folkeskoleloven, så det udtrykkeligt fremgår, at ansatte altid skal følge reglerne i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

Undervisere og elever på anbringelsessteder vil hermed være omfattet af § 6 om fysisk guidning, § 8 om afværgehjælp i form af kortvarig fastholdelse eller ved at føre barnet eller

den unge væk fra situationen samt § 9 om fysisk magtanvendelse i form af fastholdelse eller ved at føre barnet eller den unge til et andet opholdsrum, jf. lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge, når betingelserne for anvendelse af disse bestemmelser i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge er opfyldt.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Der er i forbindelse med aftale om satspuljen for 2016 afsat en ramme på 13 mio. kr. årligt fra 2017 og frem til lovændringer som følge af reglerne om voksenansvar. Af den samlede ramme vedrører 1,7 mio. kr. statslige merudgifter til Statsforvaltningen, Domstolsstyrelsen, Ankestyrelsen samt til advokatbistand som følge af ændringen af beslutningskompetencen vedrørende sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger. Af den samlede ramme vedrører 0,9 mio. kr. årligt de kommunale merudgifter til behandling af sager i børn og unge-udvalget. Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med kommunerne.

Lovforslaget medfører i øvrigt ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget medfører merudgifter for staten på 1,7 mio. kr. årligt fra 2017, samt 0,9 mio. kr. årligt for kommunerne.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 15. januar 2016 til den 12. februar 2016 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

3F - Fagligt Fælles Forbund, Advokatrådet, Ankestyrelsen, BUPL - Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Børn og Familier, Børnehjælpsdagen, Børnesagens Fællesråd, Børne og kulturchefforeningen, Børns Vilkår, Børnerådet, Danmarks lærerforening, Den Danske Dommerforening, Dansk Erhverv, Danske Handicaporganisationer, Danske Advokater, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Regioner, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, Dommerfuldmægtigforeningen, DUKH, Fabu, Fagligt selskab for sundhedsplejersker, FOA - Fag og Arbejde, Foreningen for ledere af sundhedsordninger for børn og unge, Foreningen af Døgn- og Dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD), Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af statsforvaltningsjurister, ForældreLANDSforeningen (FBU), Frederiksberg Kommune (Socialtilsyn Hovedstaden), Faaborg-Midtfyn Kommune (Socialtilsyn Syd), HK, Hjørring Kommune (Socialtilsyn Nord), Holbæk Kommune (Socialtilsyn Øst), Institut for Menneskerettigheder, KL, Kristelig fagbevægelse, Københavns Universitet, Landsforeningen BOPAM, Landsforeningens af kvindekrisecentre – LOKK, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Livsværk, LOS – de private sociale tilbud, Medlemmerne i Udvalget om magtanvendelse på anbringelsessteder for børn og unge, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Rådet for Socialt Udsatte, Selveje Danmark, Silkeborg Kommune (Socialtilsyn Midt), Sjældne Diagnoser, Socialpædagogernes Landsforbund, Syddansk Universitet, TABUKA, Ungdommens Vel, Ungdomsringen, Ungdommens Røde Kors, Aalborg Universitet og Aarhus Universitet.

Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter
-------------------------	--

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter § 5, stk. 1, i serviceloven skal regionsrådet efter aftale med kommunerne i regionen etablere de i § 5, stk. 1, nr. 1-5, oplyste tilbud. Regionerne skal herunder også etablere døgninstitutioner for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Som konsekvens af lovforslagets forslag i § 1, nr. 9, om at ophæve servicelovens § 67 foreslås det, at henvisningen til servicelovens § 67, stk. 2, i § 5, stk. 1, nr. 3, udgår. Der henvises til punkt 2.5.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Der er i øvrigt ikke med bestemmelsen tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til nr. 2

Efter servicelovens § 5, stk. 1, i serviceloven skal regionsrådet efter aftale med kommunerne i regionen etablere de oplyste tilbud. Regionerne kan herunder efter § 5, stk. 1, nr. 4, etablere og drive sikrede døgninstitutioner.

Efter de gældende regler kan kommunerne etablere og drive delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner og delvis lukkede døgninstitutioner. Dette ændres ikke med lovforslaget.

Med lovforslaget foreslås, at servicelovens § 5, stk. 1, nr. 4, nyaffattes, så der indføres en adgang for regionerne til at etablere delvis lukkede afdelinger i tilknytning til sikrede døgninstitutioner, i det omfang kommunerne i regionen i forbindelse med indgåelsen af den årlige rammeaftale, jf. servicelovens § 6, vurderer, at der samlet set er behov herfor og herefter anmoder regionen om at etablere og drive et sådant tilbud. Såfremt tilknytningen mellem den delvist lukkede afdeling og den sikrede døgninstitution alene er organisatorisk, skal denne have en karakter, der understøtter hensigten med at sikre et mere kontinuerligt anbringelsesforløb for barnet eller den unge, fx i forhold af nogen grad af sammenhængende pædagogiske tilgange eller personalemæssige ressourcer.

Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for, at der kan skabes samme fleksibilitet mellem sikrede institutioner og delvis lukkede afdelinger, som der er tiltænkt på de delvist lukkede afdelinger, der drives i tilknytning til åbne institutioner, hvor der således er mulighed for en glidende overgang i anbringelsesforløbet på den samme institution. Der henvises i øvrigt til punkt 2.3.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Efter servicelovens § 5, stk. 7, kan regionsrådet drive døgninstitutioner for udsatte børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet, jf. § 194, stk. 2. Bestemmelsen omfatter adgang for regionerne til at drive tidligere amtskommunale tilbud, som pr. 1. januar 2007, i forbindelse med kommunalreformen blev overtaget af beliggenhedskommunen.

Lovforslagets forslag om at nyaffatte servicelovens § 5, stk. 7, er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 9, om at ophæve servicelovens § 67. Samtidig med forslaget om at ophæve § 67 foreslås i lovforslagets § 1, nr. 6, at der indsættes en udbyggende oplystning af døgninstitutioner i servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6. Det foreslås derfor, at der fremover henvises hertil. Der henvises i øvrigt til punkt 2.5.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Der er i øvrigt ikke tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til nr. 4

Servicelovens § 55, stk. 1-3, vedrører forholdene under døgnophold, og herunder den nødvendige støtte i form af omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling i forbindelse familiebehandling, døgnophold for hele eller dele af en familie, aflastning eller anbringelse, efterværn i form af opretholdt døgnophold på et anbringelsessted for unge mellem 18-22 år eller opretholdt døgnophold i en plejefamilie for unge mellem 18 og 22 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Frem til 1. oktober 2015 var det fastsat i servicelovens § 66 a, stk. 7, at social- og indenrigsministeren var bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om satser for godtgørelse af kost og logi i forbindelse med et barn eller en ungs ophold uden for hjemmet i formidlet døgnophold. Bemyndigelsesbestemmelsen var udmøntet i bekendtgørelse nr. 1573 af 27. december 2014, bekendtgørelse om regulering pr. 1. januar 2015 af satser for kost og logi ved formidlet døgnophold efter lov om social service (satsbekendtgørelsen).

Med ændringen af serviceloven, der blev vedtaget som lov nr. 529 af 29. april 2015, blev der foretaget ændringer i bemyndigelsesbestemmelsen, som samtidig blev flyttet til § 66 a, stk. 8. Imidlertid blev enkelte dele af bemyndigelsesbestemmelsen i de tidligere gældende regler i servicelovens § 66 a, stk. 7, ved en fejl ikke videreført i den gældende bestemmelse. Det gælder bl.a. den udtrykkelige hjemmel til at fastsætte satser for kommunalbestyrelsens godtgørelse af kost og logi i forbindelse med et barn eller en ungs ophold uden for hjemmet i formidlet døgnophold.

Med lovforslagets § 55, stk. 4, foreslås, at kommunalbestyrelsen skal godtgøre udgifter til kost og logi i forbindelse med formidlet døgnophold for børn og unge, når opholdet

ikke er omfattet af takstfinansiering, jf. servicelovens § 174, stk. 1. Herved sikres en udtrykkelig hjemmel til kommunalbestyrelsens udbetaling af disse beløb. Ved formidlet døgnophold forstås ophold, hvor kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om anbringelse, aflastning mv. Børn og unge, der er i døgnophold i privat familiepleje, er således ikke omfattet af bestemmelsen.

Det fastsættes i bestemmelsen, at kommunalbestyrelsens godtgørelse af udgifter til kost og logi til 1. og 2. barn under 10 år med ophold på samme sted udgør 174 kr. pr. døgn pr. barn (2016-satser) og 186 kr. pr. døgn pr. barn eller ung over 10 år (2016-satser). Det fastsættes videre, at godtgørelsen til kost og logi for 3. barn eller ung og herover, der er placeret på samme sted udgør 162 kr. pr. døgn pr. barn eller ung (2016-satser), uanset barnets eller den unges alder. Den reducerede godtgørelse af udgifter til kost og logi for 3. barn eller ung og herover vedrører de tilfælde, hvor samme kommune anbringer tre eller flere børn eller unge samme sted.

De foreslåede satser i § 55, stk. 4, er beregnet på baggrund af de tidligere gældende satser for godtgørelse for kost og logi, der hidtil årligt er blevet offentliggjort i satsbekendtgørelsen.

I sammenhæng med forslaget om fastsættelse af satser for kommunalbestyrelsens godtgørelse af udgifter til kost og logi i servicelovens § 55, stk. 4, foreslås det i lovforslagets § 1, nr. 31, at de fastsatte satser for kost og logi reguleres én gang årligt med satsreguleringsprocenten.

Til nr. 5

Efter gældende ret er det kommunalbestyrelsen, som træffer afgørelse om valg af konkret anbringelsessted, når der er truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, jf. servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7 eller § 58, jf. § 52, stk. 3, nr. 7. Dog er det efter servicelovens § 123 b, stk. 3, børn og ungeudvalget, der træffer afgørelse om at anbringe et barn eller en ung på en delvis lukket afdeling eller en delvis lukket institution. Det foreslås med lovforslagets §§ 63 b-63 c, at denne kompetence overføres til børn og ungeudvalget. Det foreslås således, at børn og ungeudvalget fremover skal træffe afgørelse om anvendelse af delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, delvis lukkede døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, når anbringelsen sker af sociale årsager.

Børn og ungeudvalgets stillingtagen sker på baggrund af en indstilling fra kommunalbestyrelsen, og anvendelsen af de enkelte institutionstyper kan alene træffes, når betingelserne for anvendelse af den enkelte institutionstype er opfyldt i det konkrete tilfælde.

Børn og ungeudvalgets afgørelse om anbringelse på en delvis lukket afdeling eller institution, en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling kan træffes på samme møde, som børn og ungeudvalget træffer afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke. Afgørelse om anbringelse uden for hjemmet skal dog træffes først og efter en selv-

stændig indstilling fra kommunen efter reglerne i servicelovens §§ 58 og 59.

Efter lovforslagets § 63 a, stk. 1, træffer børn og ungeudvalget afgørelse om anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1 og § 58. Bestemmelsen viderefører den gældende § 123 b i serviceloven og § 7, stk. 2, i magtanvendelsesbekendtgørelsen. Der er ikke hermed tiltænkt ændringer i gældende ret.

§ 63 a, stk. 2, angiver, at delvis lukkede afdelinger og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner for børn og unge mellem 12 og 17 år efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, alene må anvendes, når der er risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af kriminel adfærd, misbrugsproblemer eller andre adfærd eller tilpasningsproblemer. Det skal endvidere være afgørende for den socialpædagogiske behandling, at yderdøre og vinduer kan aflåses i perioder, eller at der er mulighed for at fastholde barnet eller den unge fysisk.

Institutionstypen kan således kun anvendes for børn og unge fra 12 år og til og med 17 år og er målrettet børn og unge med negativ og udadreagerende adfærd, misbrugsproblemer eller kriminel adfærd med behov for et længerevarende behandlingsforløb. Kriterierne for anvendelse af delvis lukkede døgninstitutioner er således knyttet til barnet eller den unge og ikke til forhold i hjemmet eller hos forældrene.

Formålet med denne institutionstype er at standse udviklingen af et uheldigt adfærdsmønster hos et barn eller en ung ved at få barnet eller den unge gennem et længerevarende behandlingsforløb. Det afgørende for anvendelse af denne type institution er således, at det vurderes, at det er påkrævet for at kunne yde den nødvendige socialpædagogiske behandling, at barnet eller den unge kan fastholdes eller tilbageholdes eller fastholdes fysisk i de perioder, hvor der er behov for det. Det kan f.eks. være, hvis barnet eller den unge har givet udtryk for at ville rømme fra institutionen, eller hvis barnets eller den unges adfærd i øvrigt tilsiger et behov for fastholdelse eller tilbageholdelse, og en socialpædagogisk indsats og dialog ikke vurderes at være tilstrækkeligt til at overbevise barnet eller den unge om at opgive sit forehavende. Det er ikke en forudsætning for anvendelse af institutionstypen, at den anbringende kommune tidligere har søgt anbringelse af barnet eller den unge på en åben institution, eller at barnet eller den unge tidligere er rømmet eller har begået kriminalitet.

De øgede muligheder for magtanvendelse, der eksisterer på en delvis lukket døgninstitution eller delvis lukket afdeling, begrænses til de perioder, hvor barnet eller den unge har behov for en intensiv indsats for at kunne fastholdes i den socialpædagogiske behandling.

Bestemmelsens stk. 2 angiver desuden, at yderdøre og vinduer kan aflåses i perioder, og at børn og unge kan fastholdes fysisk på delvis lukkede institutioner og delvis lukkede afde-

linger på døgninstitutioner. I praksis vil muligheden for tilbageholdelse af det enkelte barn eller den enkelte unge i form af periodevis aflåsning af yderdøre og vinduer kunne ske ved, at der på institutionen er en afdeling, hvor det er muligt at aflåse yderdøre og vinduer.

Ved fysisk fastholdelse forstås, at der fysisk tages fast i barnet eller den unge i en kortere periode eller at den pågældende mandsopdækkes. Der er således adgang til at anvende mere magt end ved fysisk magtanvendelse efter § 9 i forslag til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge. Den fysiske magtanvendelse må dog ikke erstatte omsorg og socialpædagogisk behandling, og den må alene anvendes, når det har afgørende betydning f.eks. for at forhindre barnet eller den unge i at rømme, begå kriminalitet, indtage euforiserende stoffer eller deltage i banderelaterede aktiviteter. Når barnet eller den unge fastholdes, skal indgrebet være proportionalt med det, der skal opnås med indgrebet.

§ 63 a, stk. 3, angiver, at kommunalbestyrelsen som hidtil træffer afgørelse om de nærmere rammer og vilkår for tilbageholdelse og fastholdelse, jf. §§ 12 og 13 i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge under den konkrete anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller en delvis lukket afdeling på en døgninstitution. Kommunalbestyrelsens afgørelse sætter rammerne for anvendelse af magt under anbringelsen, herunder om omfanget af tilbageholdelse i form af aflåsning af yderdøre og vinduer, og/eller i hvilke situationer barnet eller den unge kan fastholdes fysisk samt eventuelt øvrige vilkår.

Efter §§ 12 og 13 i lov om voksenansvar vil der f.eks. kunne træffes afgørelse om, at tilbageholdelse kun kan ske, når der er risiko for rømning, barnets eller den unges sundhed eller udvikling vil lide alvorlig skade i forbindelse med en rømning, og det er afgørende for den socialpædagogiske behandling, at barnet eller den unge ikke rømmer fra institutionen.

Der vil også kunne træffes afgørelse om, at barnet eller den unge kan fastholdes fysisk, fordi barnet eller den unge tidligere har rømmet fra et åbent anbringelsessted og må formodes at ville rømme igen, fordi barnet eller den unge tidligere har begået kriminalitet, og det må formodes, at barnet eller den unge vil begå kriminalitet på ny ved udgang fra anbringelsesstedet, fordi barnet eller den unge tidligere har indtaget euforiserende stoffer ved udgang fra anbringelsesstedet, eller fordi barnet eller den unge tidligere har skadet sig selv, og det må formodes, at pågældende vil skade sig selv alvorligt.

Kommunalbestyrelsen kan som led i afgørelsen fastsætte, at tilbageholdelse højst kan udgøre 5 sammenhængende dage og maksimum 30 dage i alt på et år. Ved fastsættelse af adgang til tilbageholdelse i flere perioder af højst 5 sammenhængende dage må perioderne ikke ligge i umiddelbar forlængelse af hinanden.

Den enkelte døgninstitution eller afdeling kan på baggrund af kommunalbestyrelsens afgørelse tilbageholde eller fysisk fastholde barnet eller den unge inden for de fastsatte rammer. Det er således op til institutionens leder eller dennes stedfortræder at vurdere, hvornår det konkret er nødvendigt at anvende tilbageholdelse og/eller fysisk fastholdelse. Tilbageholdelse kan f.eks. anvendes, når der er begrundet formodning om, at barnet eller den unge vil rømme. Institutionens leder eller dennes stedfortræder kan f.eks. bestemme, at tilbageholdelsen skal begrænses til bestemte tidspunkter på døgnnet. Børn og unge, der tilbageholdes ud over 24 timer bør have adgang til at opholde sig i frisk luft mindst 1 time dagligt.

Lovforslagets § 63 a, stk. 4, giver som hidtil hjemmel til, at social- og indenrigsministeren kan fasttætte nærmere regler om anvendelse af og forholdene under en anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner. Hjemlen vil blive anvendt til at fastsætte regler om, i hvilke situationer de anbragte børn og unge kan tilbageholdes eller fysisk fastholdes, hvornår der kan gives udgangsforbud samt begrænset adgang til frisk luft, og hvornår der skal foretages indberetning.

Efter lovforslagets § 63 b, stk. 1, træffer børn og unge-udvalget afgørelse om anbringelse på en sikret døgninstitution, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1 og § 58. Med henblik på at sikre barnets eller den unges retssikkerhed flyttes kompetencen til at træffe afgørelse om anbringelse i sikrede institutioner herved fra kommunalbestyrelsen til børn og unge-udvalget. Der henvises i øvrigt til punkt 2.1.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

I § 63 b, stk. 2, videreføres med visse sproglige ændringer gældende ret, som følger af § 30, stk. 1, i magtanvendelsesbekendtgørelsen. Af bestemmelsen følger, at børn og unge kan anbringes på sikrede døgninstitutioner som følge af sociale årsager eller via retssystemet som led i varetægtssurrogat, afsoning af dom eller en ungdomssanktion. Herudover kan børn og unge under 15 år uden lovligt ophold i Danmark anbringes på en sikret afdeling eller døgninstitution. For beskrivelse af sikrede døgninstitutioner henvises i øvrigt til punkt 2.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det er børn og unge-udvalget, der træffer afgørelse om anbringelse af børn og unge på sikrede døgninstitutioner af sociale årsager når betingelserne, jf. § 66 b, stk. 2, nr. 1-3, er opfyldt. Efter disse betingelser kan anbringelse på sikrede døgninstitutioner sociale årsager således ske, når det er absolut påkrævet for at afværge, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre, og faren ikke på forsvarlig måde kan afværges ved andre mere lempelige forholdsregler, når det i en indledende iagttagelsesperiode er absolut påkrævet for at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling, eller når det på baggrund af den indledende iagttagelsesperiode er slået fast at det er absolut påkrævet, at iværksætte et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling eller døgninstitution.

Anbringelse af børn og unge på sikrede institutioner kan desuden, jf. § 63 b, stk. 2, nr. 4-6, ske i stedet for varetægtsfængsling, jf. § 765 i retsplejeloven, som led i afsoning jf. § 78, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., når betingelserne i forslaget § 63 b, stk. 2, nr. 1, 2 eller 3, samtidig er opfyldt, eller når opholdet er et led i en idømt foranstaltning, jf. § 74 a i straffeloven. Endelig kan børn og unge, jf. § 63 b, stk. 2, nr. 7, anbringes i sikrede institutioner, når der er tale om udlændinge under 15 år uden lovligt ophold i Danmark, jf. §§ 36-37 i udlændingeloven.

Et barn eller en ung kan anbringes på en sikret institution af sociale årsager, jf. bestemmelsens stk. 2, nr. 1-3, når det er absolut påkrævet. Kriteriet indebærer, at andre lempeligere foranstaltninger ikke nødvendigvis skal have været prøvet, hvis de på forhånd vurderes at være utilstrækkelige. Anvendelse af en sikret døgninstitution kan således eksempelvis være relevant i forbindelse med meget udadreagerende børn og unge, som kan være vanskelige at rumme på åbne anbringelsessteder.

Ophold i en sikret døgninstitution skal være påbegyndt før det fyldte 18. år. Ophold i en sikret døgninstitution som led i ungdomssanktionen, jf. bestemmelsens stk. 2, nr. 6, kan dog påbegyndes efter det fyldte 18. år, hvis kriminaliteten er begået inden det fyldte 18. år.

Med § 63 b, stk. 3, foreslås det, at social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelsen og varigheden af og forholdene under en anbringelse på sikrede døgninstitutioner. Hjemlen vil blive anvendt til at fastsætte regler om midlertidig beslutning om overførsel til en sikret afdeling eller døgninstitution, dispensation for aldersgrænsen, varigheden af ophold i en sikret afdeling og døgninstitution, ophold uden for en sikret afdeling og døgninstitution og adgang til frisk luft samt screening af børn og unge på sikrede døgninstitutioner. Hjemlen vil endvidere blive anvendt til at fastsætte regler om ophold i sikret døgninstitution, der træder i stedet for varetægtsfængsling, sker som led i en afsoning, er et led i en idømt foranstaltning efter straffeloven eller for børn og unge under 15 år uden lovligt ophold i Danmark.

Med lovforslagets § 63 c, stk. 1, fastsættes, at børn og unge-udvalget træffer afgørelse om anbringelse på særligt sikrede afdelinger, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, jf. § 52, stk. 1 og § 58. Med § 63 c, stk. 2, videreføres med visse sproglige ændringer gældende ret, som følger af § 40 i magtanvendelsesbekendtgørelsen. Af bestemmelsen følger, at en særlig sikret afdeling efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, alene kan anvendes, når, der foreligger et grundlag for anbringelse i en sikret afdeling eller døgninstitution efter forslaget § 63 b, stk. 2, når anbringelse i en sikret døgninstitution ikke er eller vil være tilstrækkelig, på grund af forudgående særlig voldelig eller psykisk afvigende adfærd, som har gjort ophold eller fortsat ophold i en sikret døgninstitution uforsvarligt, og der i forhold til unge med psykisk afvigende adfærd, foreligger en skriftlig, lægefaglig vurdering af, at den unge udviser aktuelle symptomer på en diagnose.

En særligt sikret afdeling adskiller sig fra almindelige sikrede døgninstitutioner ved, at der er flere pædagogisk ansatte om hvert barn eller ung, hvilket betyder, at afdelingen kan modtage børn eller unge, der har mere massive problemer end de børn og unge, der placeres på almindelige sikrede døgninstitutioner.

Med § 63 c, stk. 3, videreføres med visse sproglige ændringer gældende ret, som følger af § 41, stk. 1, i magtanvendelsesbekendtgørelsen. Det følger af bestemmelsen, at lederen af en sikret døgninstitution eller dennes stedfortræder, uafhængigt af at der på den sikrede døgninstitution er en særligt sikret afdeling, kan træffe midlertidig beslutning om overførsel til en særligt sikret afdeling. Beslutningen herom skal straks forelægge børn og unge-udvalget i opholdskommunen til afgørelse, jf. § 74, stk. 1, nr. 7, i serviceloven.

§ 63 c, stk. 4, giver som hidtil hjemmel til, at social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler anbringelse på, varigheden af og forholdene under anbringelse på en særligt sikret afdeling. Hjemlen vil blive anvendt til at fastsætte regler om varigheden af ophold i en særligt sikret afdeling, ophold uden for en særligt sikret afdeling og adgang til frisk luft samt screening af børn og unge på særligt sikrede afdelinger.

I forbindelse med indsættelsen af §§ 63 a-63 c, foretages der samtidig konsekvensrettelser i servicelovens § 72 om adgang til advokatbistand i forbindelse med behandlingen af sagen og i servicelovens § 74, som i stk. 1 oplister de sager, som henhører under børn og unge-udvalgets kompetence. Det fastsættes samtidig, at børn og unge-udvalgets afgørelser efter §§ 63 a-63 c, træffes ved kvalificeret flertal og kan træffes som formandsafgørelser jf. § 74, stk. 4, og § 75, jf. lovforslagets § 1, nr. 11, 14 og 17-18, og bemærkningerne til disse bestemmelser.

Børn og unge-udvalgets afgørelser om anvendelse af de enkelte institutionstyper i lovforslagets forslag til §§ 63 a-63 c, kan indbringes for Ankestyrelsen, jf. servicelovens § 168. Klage til Ankestyrelsen skal ske inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, jf. § 67, stk. 1, i retssikkerhedsloven. Barnet eller den unge over 12 år samt forældremyndighedsindehaveren har ret til advokatbistand under såvel udvalgs- som klagebehandlingen, jf. § 72 i serviceloven.

Bestemmelserne ændrer ikke, at det, når der er truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, og afgørelse om anvendelse af en særlig institutionstype, jf. lovforslagets forslag til §§ 63 a-63 c, er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om valg af det konkrete anbringelsessted på baggrund af barnets eller den unges handleplan efter reglerne i servicelovens § 68 b.

Til nr. 6

Servicelovens § 66, stk. 1, oplister anbringelsessteder for børn og unge. Det fremgår således af bestemmelsen, at anbringelsessteder for børn og unge omfatter plejefamilier,

kommunale plejefamilier, netværksplejefamilier, egne værelser, kollegier mv., opholdssteder eller døgninstitutioner. Det fremgår videre af stk. 2, at det er en betingelse for, at der kan træffes afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung, at anbringelsesstedet er godkendt af socialtilsynet eller serviceloven efter bestemmelserne i § 66 a, stk. 1 eller § 5 i lov om socialtilsyn.

Den gældende § 66, stk. 1, nr. 6, beskriver døgninstitutioner, og herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner.

Med lovforslaget foreslås § 66, stk. 1, nr. 6, nyaffattet for at tydeliggøre, at sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger også er omfattet af bestemmelsen om døgninstitutioner. Herved præciseres, at der ved døgninstitutioner forstås både åbne døgninstitutioner, delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner samt særligt sikrede afdelinger.

Til nr. 7

Servicelovens § 66 oplister typer af anbringelsessteder for børn og unge, og fastslår desuden, at et anbringelsessted skal være godkendt, for at der kan træffes afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung på det pågældende anbringelsessted, jf. også bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 6.

Den gældende § 67 i serviceloven beskriver i stk. 1-3 kommunernes pligt til at sørge for de nødvendige tilbud efter serviceloven. Da kommunernes forsyningspligt på det sociale område også fremgår af servicelovens § 4 vurderes bestemmelserne at være overflødige, jf. også punkt 2.5.1. og 2.5.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Med lovforslagets § 1, nr. 9, foreslås at ophæve servicelovens § 67. Som konsekvens heraf foreslås, at den gældende formulering i servicelovens § 67, stk. 4, som fastsætter at døgninstitutioner kan oprettes og drives af en kommune, en region eller som selvejende institutioner, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet indgår aftale med, indsættes som et nyt stykke i § 66, stk. 3.

Det er ikke hermed tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til nr. 8

I servicelovens § 66 a er der fastsat regler om godkendelse af plejefamilier, egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder og om kurser, efteruddannelse og supervision til plejefamilier og faglig støtte til plejefamilier og familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været i pleje i familien. Social- og indenrigsministeren bemyndiges desuden til at fastsætte nærmere regler om disse forhold.

Frem til 1. oktober 2015 var det fastsat i servicelovens § 66 a, stk. 7, at social- og indenrigsministeren var bemyndiget til

at fastsætte nærmere regler om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier. Bestemmelsen er udmøntet i bekendtgørelse om plejefamilier, bekendtgørelse nr. 1554 af 18. december 2013 (plejefamiliebekendtgørelsen).

Med ændringen af serviceloven med lov nr. 529 af 29. april 2015 blev der foretaget ændringer i bemyndigelsesbestemmelsen i § 66 a, stk. 8. Imidlertid blev enkelte dele af bemyndigelsesbestemmelsen i de tidligere gældende regler i servicelovens § 66 a, stk. 7, ved en fejl ikke videreført i den gældende bestemmelse.

Således fremgår der ikke længere en udtrykkelig bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler for beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier i § 66 a, stk. 8. Herved kan der opstå tvivl om, hvorvidt der er tilstrækkelig hjemmel til fastsættelsen af de regler, der fremgår af den gældende plejefamiliebekendtgørelse, hvor det bl.a. fremgår, at tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier beregnes på baggrund af hidtidige bruttoindtægt, om pension, betaling af ATP mv. og om årlig regulering af den tabte arbejdsfortjeneste. Med forslaget om ændring af servicelovens § 66 a, stk. 8, foreslås, at der genetableres en udtrykkelig bemyndigelse for social- og indenrigsministeren til at fastsætte regler om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier.

Der er ikke hermed tiltænkt ændringer i forhold til gældende ret.

Til nr. 9

Servicelovens § 67, stk. 1-3, fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at der er det nødvendige antal pladser på døgninstitutioner for henholdsvis børn og unge, som har behov for at blive anbragt uden for hjemmet. Det fastsættes desuden i stk. 4, at døgninstitutioner kan oprettes og drives af en kommune, en region eller som selvejende institutioner, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet indgår aftale med.

Bestemmelsens stk. 1-3, som den fremstår efter de gældende regler, beskriver dermed kommunalbestyrelsens forsyningsansvar. Da hovedparten af bestemmelsen efter kommunalreformen ikke vurderes at have selvstændig betydning, da kommunernes forsyningsansvar i øvrigt fremgår af servicelovens § 4, foreslås servicelovens § 67 ophævet. Det foreslås samtidig, at servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 6, nyaffattes, således at sikrede afdelinger fremgår af opstillingen af døgninstitutioner.

Endelig foreslås med lovforslagets § 1, nr. 7, at den gældende formulering i servicelovens § 67, stk. 4, indsættes som nyt stykke i § 66. Der henvises i øvrigt til punkt 2.5.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger og til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7.

Det er ikke hermed tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til nr. 10

I servicelovens § 123, stk. 2, er der fastsat regler om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation for børn og unge, der er anbragt i institutioner eller på opholdssteder. Det fremgår heraf, at børn og unge-udvalget i kommunen kan træffe afgørelse herom i forhold til nærmere angivne personer uden for institutionen uden retskendelse, når det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling.

Med det samtidigt fremsatte forslag til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge foreslås reglerne om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation indarbejdet i denne lov. Servicelovens § 123 foreslås derfor ophævet i serviceloven, jf. lovforslagets § 1, nr. 22. Som følge heraf foreslås henvisningerne til § 123, stk. 2, i servicelovens § 71, stk. 7, § 72, stk. 3, § 74, stk. 3, og § 168, stk. 2, ændret til § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

Der er ikke hermed tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til nr. 11

Servicelovens § 72 fastsætter, at forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 12 år, har ret til gratis advokatbistand, når der behandles en sag om nærmere bestemte forhold efter serviceloven.

Som følge af, at det foreslås at indsætte bestemmelser i serviceloven om børn og unge-udvalgets kompetence til at træffe afgørelse om anbringelse på bestemte typer af anbringelsessteder, jf. lovforslagets § 1, nr. 5, om §§ 63 a-63 c, foreslås i en ny affattelse af *nr. 5* ret til gratis advokatbistand til forældremyndighedens indehaver og unge over 12 år ved behandling af en sag om anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner efter § 63 a, stk. 1, i lighed med de gældende regler i servicelovens § 72, stk. 1, nr. 10. Der er ikke tilsigtet ændringer i gældende ret for denne type anbringelser.

Det foreslås desuden i *nr. 6*, at forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 12 år, får ret til gratis advokatbistand i forbindelse med børn og unge-udvalgets behandling af en sag om anbringelse på en sikret institution efter § 63 b, stk. 1, og i *nr. 7*, ved behandling af en sag om anbringelse på en særligt sikret afdeling efter § 63 c, stk. 1 og 3.

Til nr. 12-13

Servicelovens § 72 fastsætter, at forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 12 år, har ret til gratis advokatbistand, når der behandles en sag om nærmere bestemte forhold efter servicelovens bestemmelser om udsatte børn og unge. Der er desuden i stk. 3 fastsat regler om, at der under behandling af en sag om afbrydelse af forbindelsen mv. efter servicelovens § 71, stk. 3-5, og en sag om brev og tele-

fonkontrol efter § 123, stk. 2, med den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, skal denne have tilbud om gratis advokatbistand. Desuden er der i stk. 4 fastsat regler om salær og godtgørelse for udlæg til advokater.

Som konsekvens af, at servicelovens regler om tilbageholdelse og regler om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation foreslås ophævet i serviceloven og indarbejdet i det samtidigt fremsatte forslag til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge, foreslås henvisningerne til disse regler med redaktionelle ændringer som følge af strukturen i forslaget til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge ændret i servicelovens § 72. Det foreslås således i en nyaffattelse af § 72, *stk. 1, nr. 12*, at forældremyndighedens indehaver og unge, der er fyldt 12 år, har ret til gratis advokatbistand i forbindelse med behandling af en sag i børn og unge-udvalget om tilbageholdelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, og i *nr. 13*, at der er samme ret til gratis advokatbistand under behandling af en sag brev og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

Den hidtidige § 72, stk. 1, nr. 11, som bliver nr. 14, ophæves samtidigt.

Der er ikke hermed tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til nr. 14

Servicelovens § 74 fastsætter, at børn og unge-udvalget skal træffe afgørelse i en række nærmere bestemte typer sager i forhold til udsatte børn og unge. Efter de gældende regler træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om anvendelse af en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling.

Med henblik på at styrke retssikkerheden for børn og unge, der anbringes på en sikret afdeling eller en sikret døgninstitution, foreslås, at kompetencen til at træffe afgørelse om anvendelse af en sikret døgninstitution eller en særligt sikret afdeling i forbindelse med en anbringelse uden for hjemmet flyttes fra kommunalbestyrelsen til børn og unge-udvalget. Herved sikres overensstemmelse med de gældende regler om afgørelseskompetence ved anvendelse af delvis lukkede afdelinger og døgninstitutioner. Med forslaget ensrettes reglerne for afgørelse om anbringelse på sikrede døgninstitutioner, særligt sikrede afdelinger, delvis lukkede døgninstitutioner samt delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner.

Det foreslås således i en nyaffattelse af § 74, *stk. 1, nr. 5*, at børn og unge-udvalget træffer afgørelse om anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner efter § 63 a, stk. 1. Det foreslås videre i *nr. 6*, at det er børn og unge-udvalget, der skal træffe afgørelse om at anbringe et barn på en sikret døgninstitution efter § 63, b, stk. 1, og i *nr. 7*, at børn og unge-udvalget træffer afgørelse om anbringelse på en særligt sikret afdeling efter § 63 c, stk. 1 og 3, jf. også lovforslagets § 1, nr. 5, og bemærkningerne hertil. Der henvises i øvrigt til bemærk-

ningerne til punkt 2.1.2. og 2.1.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 15 og 16

Serviceovens § 74 fastsætter, at børn og unge-udvalget skal træffe afgørelse i en række nærmere bestemte typer sager i forhold til udsatte børn og unge.

Som konsekvens af, at serviceovens regler om tilbageholdelse og regler om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation foreslås ophævet i serviceoven og indarbejdet i det samtidigt fremsatte forslag til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge, foreslås henvisningerne til disse regler med redaktionelle ændringer som følge af strukturen i forslaget til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge ændret i serviceovens § 74. Således foreslås det i en nyaffattelse af § 74, stk. 1, nr. 13, at børn og unge-udvalget træffer afgørelse om tilbageholdelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, og i nr. 14, at børn og unge-udvalget træffer afgørelse i sager om brev og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

Den hidtidige § 72, stk. 1, nr. 12, som bliver nr. 15, ophæves samtidigt.

Der er ikke hermed tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til nr. 17-18

Serviceovens § 74, stk. 4, fastsætter, at der til vedtagelse af de mest indgribende afgørelser i børn og unge-udvalget, det vil sige afgørelser efter serviceovens §§ 51, 58, 62, 63, 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5, § 75, stk. 3, § 123, stk. 2 og §§ 123 b og c kræves, at mindst 4 af børn og unge-udvalgets 5 medlemmer stemme for afgørelsen, mens børn og unge-udvalgets afgørelse efter 78, stk. 4, om flytning eller hjemtagelse af et barn fra privat familiepleje afgøres ved almindelig stemmeflerhed.

Serviceovens § 75, stk. 1, fastsætter, hvornår formanden for børn og unge-udvalget eller i dennes fravær næstformanden, kan træffe foreløbige afgørelser, som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i børn og unge-udvalget. Bestemmelsen fastsætter således, at foreløbige afgørelser kan træffes efter §§ 51, 58, 63, 68a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5, § 78, stk. 4, § 123, stk. 2, 123 b, stk. 1 og § 123 c, stk. 1. Efter bestemmelsens stk. 3 skal den foreløbige afgørelse snarest muligt og senest inden for 7 dage efter iværksættelsen af afgørelsen forelægges børn og unge-udvalget til godkendelse, uanset om foranstaltningen er ophørt.

Det foreslås med det samtidigt fremsatte forslag til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge, at reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for anbragte børn og unge overføres fra serviceo-

ven og indarbejdes i denne lov. Således foreslås reglerne om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation efter serviceovens § 123, stk. 2, og reglerne om tilbageholdelse, som fremgår af serviceovens § 123 c, ophævet og med visse ændringer overført til en ny §§ 15 og 11 i forslaget til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge. Samtidig foreslås reglerne om børn og unge-udvalgets kompetence til at træffe afgørelse om anbringelse på delvis lukkede afdelinger og døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger fastsat i §§ 63 a-63 c i serviceoven, jf. også lovforslagets § 1, nr. 5, og bemærkningerne hertil.

Som konsekvens heraf foreslås henvisningerne til serviceovens §§ 123-123 c i serviceovens § 74, stk. 4, og § 75, stk. 1, ændret i overensstemmelse hermed.

Til nr. 19-21

Reglerne om afgørelse om anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger og betingelserne herfor samles med lovforslagets § 1, nr. 5, i de foreslåede §§ 63 a-63 c. Serviceovens bestemmelser om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for anbragte børn og unge i serviceovens §§ 123-123 c, foreslås med det samtidigt fremsatte forslag til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge ændret og overført til den samtidigt fremsatte lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge. Som følge heraf tilrettes overskrifterne, da serviceovens afsnit VII fremover alene omhandler magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne.

Til nr. 22

Reglerne i serviceovens § 123, § 123 b, og magtanvendelsesbekendtgørelsens §§ 30, 40-41 om afgørelse om anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger og betingelserne samles og nyaffattes med lovforslagets § 1, nr. 5, i de foreslåede §§ 63 a-63 c, med de ændringer der følger af ændringerne i afgørelseskompetencen for anbringelse i sikrede døgninstitutioner og på særligt sikrede afdelinger. Der henvises i øvrigt til punkt 2.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger for nærmere beskrivelse af gældende ret.

Serviceovens øvrige bestemmelser om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for anbragte børn og unge i serviceovens §§ 123-123 c, og herunder reglerne om brev og telefonkontrol og registrering i serviceovens § 123, reglerne om undersøgelse af børn og unges person og opholdsrum i § 123 a, om tilbageholdelse umiddelbart efter en anbringelse efter serviceovens § 123 c, og bemyndigelsesbestemmelser og klageadgang i forlængelse heraf, foreslås med det samtidigt fremsatte forslag til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge ændret og overført hertil. Reglen om anvendelse af personlige alarm-

eller pejlesystemer i servicelovens § 123 d over for børn og unge med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der anbragt i døgninstitution eller opholdssted foreslås overført til den nye lov.

Til nr. 23

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 19-21.

Til nr. 24-29

Servicelovens kapitel 24 a omhandler fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.

Efter servicelovens § 137 e, stk. 2, kan der træffes afgørelse om indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon, jf. § 137 g, over for personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt på en døgninstitution eller opholdssteder for børn og unge, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 eller 6. I forhold til børn og unge indeholder kapitlet indeholder desuden bestemmelser om, hvilken myndighed, der kan træffe foreløbige afgørelser, hvor indgrebet er uopsætteligt i § 137 f, og om registrering og indberetning i § 137 m.

Reglerne om fuldbyrdelse af strafferetlige afgørelser i kapitel 24 a foreslås med det samtidigt fremsatte forslag til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge indarbejdet i denne lov, for så vidt angår personer, der er anbragt på et anbringelsessted efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsat ved dom eller kendelse. Servicelovens § 137 e, stk. 2, foreslås derfor ophævet, så anbragte på døgninstitutioner eller opholdssteder for børn og unge ikke er omfattet af bestemmelsens ordlyd. Samtidig ophæves henvisninger til børn og unge, anbragt på døgninstitutioner eller opholdssteder, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i §§ 137 f og 137 m.

Der er ikke hermed tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til nr. 30

Servicelovens § 167 fastsætter, hvilke afgørelser efter serviceloven, der af barnet eller den unge, der er fyldt 12 år, kan indbringes for Ankestyrelsen. Det fremgår af nr. 8, at afgørelser efter om anvendelse af alarm og pejlesystemer efter § 123 d, og efter nr. 9, at afgørelser om indskrænkning i adgang til telefon og internet efter § 137 g, kan indbringes for Ankestyrelsen.

Servicelovens § 123 d og adgangen til at anvende § 137 g i forhold til anbragte børn og unge i servicelovens § 137 e, stk. 2, foreslås ophævet og indarbejdet i den samtidig fremsatte lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge, jf. lovforslagets § 1, nr. 22 og 24. I samme lov indgår adgang til at klage over afgørelser om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten.

Servicelovens § 167, stk. 1, nr. 7 og 8, foreslås derfor ophævet.

Til nr. 31

Servicelovens § 182 fastsætter nærmere regler om årlig regulering af en række beløb, der fremgår af servicelovens enkelte bestemmelser.

Med lovforslagets § 1, nr. 4, foreslås, at kommunalbestyrelsen godtgør udgifter til kost og logi i forbindelse med formidlet døgnophold til anbragte børn og unge, såfremt døgnopholdet ikke er omfattet af takstfinansiering. For at sikre en regulering af de nævnte beløb, som tidligere er sket med årlig udstedelse af en ny bekendtgørelse om kommunernes godtgørelse af udgifter til kost og logi ved formidlet døgnophold, foreslås det med indsættelsen af en ny § 182, stk. 5, at satserne i den foreslåede § 55, stk. 4, reguleres en gang årligt med satsreguleringsprocenten. Reguleringen af beløbene sker første gang den 1. januar 2017.

Til nr. 32

Servicelovens § 194 vedrører overtagelse og drift af tilbud oprettet af de tidligere amtskommuner. Bestemmelsen blev indsat i serviceloven i forbindelse med kommunalreformen.

Som konsekvens af, at servicelovens § 67 ophæves, jf. lovforslagets § 1, nr. 9, foretages der konsekvensændringer i § 194, stk. 1, og 2 steder i § 194, stk. 2, således at der fremover henvises til døgninstitutioner efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6.

Der er ikke hermed tiltænkt ændringer i forhold til gældende ret.

Til § 2

Til nr. 1

Efter socialtilsynslovens § 5, stk. 1, træffer socialtilsynet efter ansøgning afgørelse om godkendelse som generelt egnet af tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, i socialtilsynsloven. Efter socialtilsynslovens § 5, stk. 5, kan socialtilsynet i forbindelse med en sådan godkendelse fastsætte vilkår, hvis opfyldelse er en betingelse for fortsat godkendelse. Socialtilsynet kan knytte frister til et vilkår.

Socialtilsynsloven indeholder ingen udtrykkelig bestemmelse om, at socialtilsynet efterfølgende kan dispensere fra en meddelt godkendelse eller tillade et tilbud at fravige godkendelsen. Socialtilsynsloven indeholder imidlertid i § 5, stk. 9, en bemyndigelse for social- og indenrigsministeren til at fastsætte nærmere regler om godkendelsens tilrettelæggelse og om socialtilsynets forpligtelser i forbindelse med godkendelsen. Endvidere fastsætter social- og indenrigsministeren efter socialtilsynslovens § 7, stk. 4, nærmere regler om, hvilke forhold der skal inddrages i det driftsorienterede tilsyn.

Efter § 6, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 551 af 28. april 2015 om socialtilsyn blev det på denne baggrund fastsat, at socialtilsynet i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn efter anmodning fra tilbuddet kunne fastsætte som vilkår for den

fortsatte godkendelse, at godkendelsen kan fraviges inden for nærmere fastsatte betingelser eller inden for en nærmere bestemt periode.

Ankestyrelsen har imidlertid ved principafgørelse nr. 74-15 truffet afgørelse om, at § 6, stk. 3, i bekendtgørelsen om socialtilsyn ikke har hjemmel i socialtilsynsloven. Bestemmelsen i bekendtgørelsen er således uden gyldighed.

Det kan imidlertid fortsat forekomme, at et tilbud eller en plejefamilie, som er godkendt til en bestemt målgruppe eller et bestemt antal børn, ønsker at fravige enkelte dele af den opnåede godkendelse. Hvis ikke der er mulighed for at give tilladelse til at fravige godkendelsen, skal socialtilsynet i stedet foretage en ny godkendelse, hvortil der evt. kan knyttes vilkår, jf. socialtilsynslovens § 5, stk. 5.

Der foreslås derfor indsat en udtrykkelig bestemmelse i socialtilsynslovens § 5 som et nyt stk. 6 om, at socialtilsynet efter meddelelsen af en godkendelse efter anmodning fra tilbuddet eller plejefamilien kan træffe afgørelse om, at den meddelte godkendelse kan fraviges på nærmere bestemte betingelser eller inden for en nærmere bestemt periode, jf. den foreslåede bestemmelses 1. pkt. Socialtilsynet kan i den forbindelse også træffe afgørelse om, at vilkår for godkendelsen, som Socialstyrelsen har fastsat efter lovens § 5, stk. 5, kan fraviges.

Også vilkår for godkendelsen, som socialtilsynet efterfølgende i medfør af den foreslåede bestemmelses 2. pkt. har fastsat i forbindelse med en tidligere meddelt fravigelse af godkendelsen, kan fraviges i forbindelse med en senere ny fravigelse af godkendelsen.

Med "nærmere bestemte betingelser" menes, at det skal fremgå udtrykkeligt af afgørelsen, på hvilken måde godkendelsen kan fraviges. Der kan f.eks. være tale om, at en plejefamilie, der er godkendt til to børn, får tilladelse til at fravige sin godkendelse og modtage 3 børn, f.eks. fordi den anbringende kommune ønsker, at et tredje barn, som er en søskende til et af de andre børn, gives mulighed for ophold i plejefamilien. I dette tilfælde vil det skulle fremgå af afgørelsen, at der er tale om tilladelse til at fravige for netop disse bestemte børn.

Beføjelsen til at træffe afgørelse om fravigelse af godkendelsen efter den foreslåede bestemmelse omfatter enhver fravigelse af den oprindeligt meddelte godkendelse og de oprindeligt fastsatte vilkår i henseende til såvel betingelserne for godkendelsen som godkendelsens indhold, f.eks. antallet af børn, en plejefamilie er godkendt til. Socialtilsynet kan efter bestemmelsen træffe en sådan afgørelse, uanset om der er knyttet vilkår til den oprindelige godkendelse eller ej. Hvis der er knyttet vilkår til godkendelsen, kan socialtilsynet – i forbindelse med afgørelsen om fravigelse af godkendelsen – også kan fravige vilkårene.

Socialtilsynet kan således efter en konkret vurdering af, om fravigelsen dels er hensigtsmæssig og dels forsvarlig i forhold til, at plejefamilien eller tilbuddet stadig kan levere en

kvalificeret indsats over for målgruppen, træffe afgørelse om, at plejefamilien eller botilbuddet kan modtage børn eller optage borgere udover, hvad der fremgår af godkendelsen. Afgørelsen om fravigelse skal, jf. formuleringen "på nærmere bestemte betingelser eller inden for en nærmere bestemt periode" være formuleret sådan, at det er klart for tilbuddet, hvilke betingelser der gælder for afgørelsen, f.eks. at afgørelsen om fravigelse gælder, så længe der er tale om anbringelse af tre navngivne søskende eller inden for en bestemt afgrænset periode.

En afgørelse om fravigelse af en godkendelse forudsætter herudover, at der er konkret behov for at træffe afgørelse om fravigelse fremfor at give en helt ny godkendelse, hvortil der evt. kan knyttes vilkår, at fravigelsen er forsvarlig, at fravigelsen er midlertidig, og at tilbuddet vurderes ikke at kunne godkendes generelt til den ønskede udvidelse.

For tilbud organiseret som fonde kan en fravigelse efter socialtilsynsloven kun ske inden for fondens formål.

Socialtilsynet kan i forbindelse med afgørelsen om fravigelse fastsætte nye vilkår som betingelse for afgørelsen om, at godkendelsen kan fraviges, jf. den foreslåede bestemmelses 2. pkt. Vilkårsfastsættelsen skal i øvrigt ske i overensstemmelse med bestemmelsen i socialtilsynslovens § 5, stk. 5. Det forudsættes, at vilkåret formuleres sådan, at det er klart for tilbuddet, hvad tilbuddet skal foretage sig for at opnå fravigelsen fra godkendelsen.

Socialtilsynet kan, jf. den foreslåede bestemmelses 3. pkt., knytte frister til et vilkår, som Socialstyrelsen har fastsat efter den foreslåede bestemmelses 2. pkt. Socialstyrelsen kan således fastsætte en frist for, hvornår disse vilkår senest skal være opfyldt for, at fravigelsen kan træde i kraft. Det forudsættes, at fristen for vilkåret formuleres sådan, at det er klart for tilbuddet, inden for hvilken periode tilbuddet skal reagere for at opnå fravigelsen fra godkendelsen. Socialtilsynet kan inden udløbet af fristen fastsætte en ny frist for, hvor længe fravigelsen gælder.

Når betingelserne for fravigelsen ikke længere er opfyldt, eller den fastsatte periode er udløbet, bortfalder afgørelsen om fravigelse, jf. den foreslåede bestemmelses 4. pkt. Afgørelsen om fravigelse bortfalder, uden at der skal træffes ny afgørelse om dette. Når afgørelsen om fravigelse er bortfaldet, vil den oprindelige godkendelse og eventuelle oprindelige vilkår være gældende. Socialtilsynet kan, efter at afgørelsen om fravigelse er bortfaldet, træffe en ny afgørelse om fravigelse efter den foreslåede bestemmelse samt knytte vilkår og frister for vilkårets opfyldelse til en sådan ny afgørelse.

Til § 3

Til nr. 1

Efter folkeskolelovens § 52, stk. 1, kan ministeren for børn, undervisning og ligestilling fastsætte nærmere regler om foranstaltninger til fremme af god ro og orden i skolerne.

Der henvises til de almindelige bemærkninger i lovforslagets afsnit 2.6.1. for en nærmere beskrivelse heraf.

Efter reglerne i folkeskolelovens § 20, stk. 5, kan der indrettes specialundervisning i dagbehandlingstilbud eller i et efter serviceloven oprettet eller godkendt anbringelsessted (såkaldte interne skoler). En elev kan henvises til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i et anbringelsessted, hvis det vil være mest hensigtsmæssigt at undervise eleven i kortere eller længere tid på anbringelsesstedet f.eks. på grund af elevens svære adfærdsvanskeligheder.

Undervisningen på de interne skoler tilrettelægges efter folkeskolelovens regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Som følge heraf er det efter gældende ret folkeskolelovens regler, der finder anvendelse på de interne skoler også i forhold til magtanvendelse.

Efter forslaget til lov om voksenansvar vil personale på anbringelsessteder, og herunder lærere og pædagoger m.v., som underviser på interne skoler også være omfattet af regelsættet reglerne i lov om voksenansvar i forbindelse med vedkommendes opgaver på den interne skole.,

Da det er uhensigtsmæssigt, at personalet på institutioner skal navigere efter to forskellige regelsæt i forhold til indsatsen over for det enkelte anbragte barn eller den unge, foreslås folkeskoleloven ændret, så alle undervisere og andre ansatte på anbringelsesstedet, der underviser i anbringelsesstedets interne skole, skal følge regler i forhold til de anbragte børn og unge, uanset om de befinder sig i en undervisningssituation eller ej.

Som konsekvens af forslaget til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge, foreslås det derfor i en ny § 52 a fastsat, at for undervisere, der er ansat på anbringelsessteder, og for anbragte elever på anbringelsessteder, jf. folkeskolelovens § 20, stk. 5, gælder bestemmelserne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i lov om voksenansvar over for anbragte børn. Undervisere og elever på anbringelsessteder vil således være omfattet af § 6 om fysisk guidning, § 8 om afværgehjælp og § 9 om fysisk magtanvendelse, når betingelserne for anvendelse af disse bestemmelser i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge er opfyldt, jf. også punkt 2.7.2 og 2.7.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

§ 10 i bekendtgørelse nr. 697 af 23. juni 2014 om fremme af god orden i folkeskolen vil således fremover ikke gælde for lærere og pædagoger, som er ansat på et anbringelsessted, eller for anbragte elever på anbringelsessteder.

De øvrige regler i bekendtgørelsen om fremme af god orden i folkeskolen vil fortsat gælde i forbindelse med specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i anbringelsessteder i henhold til folkeskolelovens § 20, stk. 5.

Oprettelse og drift af dagbehandlingstilbud er ikke omfattet af servicelovens bestemmelser. Interne skoler på dagbe-

handlingstilbud er derfor ikke omfattet af lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge. Det er fortsat folkeskolelovgivningens regler om magtanvendelse, der finder anvendelse på interne skoler på dagbehandlingstilbud.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 3.2.1.1. og bemærkningerne til §§ 6, 8 og 9 i forslag til lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

Til § 4

Til nr. 1

Af § 1 i lov nr. 1633 af 26. december 2013 om ændring af lov om ændring af lov om social service (Ændring af revisionsbestemmelse) fremgår, at social- og indenrigsministeren senest i folketingsåret 2015-2016 skal fremsætte lovforslag om revision af servicelovens § 123 d om alarm- og pejlesystemer over for børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne anbragt i døgninstitution eller på opholdssted.

Det foreslås, at revisionsbestemmelsen ophæves, da revisionen er gennemført i forbindelse med udarbejdelse af det samtidigt fremsatte lovforslag om voksenansvar over for anbragte børn og unge. Der henvises i øvrigt til punkt 2.2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2017.

Det foreslås dog i stk. 2, at denne lovs § 1, nr. 1-4, 6-9, 31 og 32, om adgang for regionerne til at etablere delvis lukkede afdelinger i tilknytning til sikrede institutioner, om mindre justeringer i servicelovens bestemmelser om udsatte børn og unge og om bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler for beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste for netværksplejefamilier, træder i kraft den 1. juli 2016

Det foreslås videre i stk. 3, at § 1, nr. 4, også finder anvendelse for godtgørelse af kost og logi ved formidlede døgnophold i perioden fra den 1. oktober 2015 til den 30. juni 2016. For perioden fra den 1. oktober 2015 til den 31. december 2015 udgør satserne dog for 1. og 2. barn 171 kr. pr. døgn pr. barn under 10 år, 183 kr. pr. døgn pr. barn eller ung over 10 år og 159 kr. pr. døgn pr. barn eller ung for 3. barn og derover placeret på samme anbringelsessted uanset barnets eller den unges alder, svarende til de gældende satser fra den 1. januar 2015 frem til den 1. oktober 2015.

Det foreslås endelig i stk. 4, at den i socialtilsynslovens § 5, stk. 6, jf. forslaget § 2, foreslåede adgang til efterfølgende at fravige en godkendelse af et tilbud kan anvendes også i forhold til godkendelser, der er meddelt et tilbud forud for bestemmelsens ikrafttræden den 1. juli 2016.

§ 5, stk. 3 og 4, finder dermed anvendelse med tilbagevirkende kraft. Der er tale om bestemmelser, som er begunstige for tilbud og plejefamilier.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering	Lovforslaget
	§ 1
	I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 17. november 2015, som ændret ved § 1 i lov nr. 495 af 21. maj 2013, § 1 i lov nr. 722 af 25. juni 2014, og senest ved lov nr. 171 af 27. februar 2016, foretages følgende ændringer:
§ 5. Efter aftale med kommunalbestyrelserne i regionen skal regionsrådet etablere	1. I § 5, stk. 1, nr. 3, ændres jf. § 67, stk. 2, «til: »jf. § 66, stk. 1, nr. 6,«.
1-2) ---	2. § 5, stk. 1, nr. 4, affattes således:
3) døgninstitutioner for børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, jf. § 67, stk. 2,	»4) sikre døgninstitutioner, særligt sikre afdelinger og delvis lukkede afdelinger i tilknytning til sikre døgninstitutioner, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, og«.
4) sikre døgninstitutioner, jf. § 67, stk. 3 og	3. § 5, stk. 7, affattes således:
5) ---	»Stk. 7. Regionsrådet kan drive døgninstitutioner, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet, hvis det er aftalt i henhold til § 194, stk. 2.«
Stk. 2-6. ---	
Stk. 7. Regionsrådet kan drive de tilbud, der er nævnt i § 67, stk. 1, såfremt det er aftalt i henhold til § 194, stk. 2.	
Stk. 8-9. (udelades)	
§ 55. Under et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 7, og efter § 76, stk. 3, nr. 1 og 3, og § 76 a, stk. 2, modtager barnet, den unge eller de vordende forældre omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling. Ved særlige behov kan der endvidere foretages undersøgelser og observation samt ydes terapi eller anden behandling.	4. I § 55 indsættes som <i>stk. 4</i> :
Stk. 2-3. ---	»Stk. 4. Kommunalbestyrelsen godtgør udgifter til kost og logi i forbindelse med formidlet døgnophold for børn og unge, når opholdet ikke er omfattet af takstfinansiering, jf. § 174, stk. 1. For 1. og 2. barn eller ung placeret på samme sted udgør godtgørelsen 174 kr. pr. døgn pr. barn under 10 år og 186 kr. pr. døgn pr. barn eller ung over 10 år (2016-niveau). For 3. barn eller ung og derover placeret på samme sted udgør godtgørelsen 162 kr. pr. barn eller ung pr. døgn (2016-niveau) uanset barnets eller den unges alder.«
	5. Efter § 63 indsættes før overskriften før § 64:
	»Anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner
	§ 63 a. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, jf. § 52, stk. 1, og § 58, når betingelserne i stk. 2 er opfyldt.
	Stk. 2. Delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner for børn og unge mellem 12 og 17 år efter § 66, stk. 1, nr. 6, må alene anvendes, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder eller at kunne fastholde barnet eller den unge fysisk. Der skal endvidere være risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af:

- 1) kriminel adfærd hos barnet eller den unge,
- 2) misbrugsproblemer hos barnet eller den unge eller
- 3) andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om de nærmere rammer og vilkår for tilbageholdelse og fastholdelse under den konkrete anbringelse på en delvis lukket døgninstitution eller delvis lukket afdeling på en døgninstitution, jf. §§ 12 og 13 i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.

Stk. 4. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af og forholdene under en anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner.

Anbringelse på sikrede døgninstitutioner

§ 63 b. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om anbringelse på sikrede døgninstitutioner, jf. § 52, stk. 1 og § 58, når betingelserne i stk. 2, nr. 1-3, er opfyldt.

Stk. 2. En sikret døgninstitution efter § 66, stk. 1, nr. 6, må alene anvendes for børn og unge når:

- 1) det er absolut påkrævet for at afværge, at barnet eller den unge skader sig selv eller andre, og risikoen for skade ikke på forsvarlig måde kan afværges ved andre mere lempelige forholdsregler,
- 2) det i en indledende iagttagelsesperiode er absolut påkrævet for at tilvejebringe et grundlag for den videre social-pædagogiske behandling,
- 3) det på baggrund af den indledende iagttagelsesperiode efter nr. 2 fastslås, at det er absolut påkrævet, at der iværksættes et længerevarende behandlingsforløb på en sikret afdeling eller døgninstitution,
- 4) opholdet træder i stedet for varetægtsfængsling, jf. § 765 i lov om rettens pleje,
- 5) opholdet er led i afsoning, jf. § 78, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., og betingelserne i nr. 1, 2 eller 3 samtidig er opfyldt,
- 6) opholdet er led i en idømt foranstaltning, jf. § 74 a i straffeloven, eller
- 7) der er tale om udlændinge under 15 år uden lovligt ophold i Danmark, jf. §§ 36 og 37 i udlændingeloven.

Stk. 3. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelsen og varigheden af samt forholdene under en anbringelse på sikrede døgninstitutioner.

Anbringelse på særligt sikrede afdelinger

§ 63 c. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om anbringelse på særligt sikrede afdelinger, jf. § 52, stk. 1 og § 58, når betingelserne i stk. 2 er opfyldt.

Stk. 2. En særligt sikret afdeling efter § 66, stk. 1, nr. 6, må alene anvendes for børn og unge når:

- 1) der foreligger et grundlag for anbringelse i en sikret døgninstitution efter § 63 b, stk. 2,

§ 66. Anbringelsessteder for børn og unge kan være

1-4) ---

5) opholdssteder for børn og unge eller

6) døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, jf. § 67.

Stk. 2. ---

§ 66 a. ---

1-2) ---

Stk. 2. Netværksplejefamilier skal være godkendt som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune. Netværksplejefamilier skal have dækket deres omkostninger i forbindelse med barnets eller den unges ophold og kan efter en konkret vurdering få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Stk. 3-7. ---

Stk. 8. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med plejefamilier, kommunale plejefamilier, netværksplejefamilier og egne værelser m.v., jf. stk. 1, 2 og 6, om grunduddannelse og supervision til og efteruddannelse af plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier, om faglig støtte til netværksplejefamilier og familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien, jf. stk. 3-5, og om godtgørelse for netværksplejefamilier.

§ 67. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på døgninstitutioner, herunder på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner for børn og unge, som på grund af

2) anbringelse i en sikret døgninstitution ikke er eller vil være tilstrækkelig, idet barnet eller den unge ved en forudgående særlig voldelig eller psykisk afvigende adfærd har gjort ophold eller fortsat ophold i en sikret afdeling eller døgninstitution uforsvarligt, og

3) der i forhold til barnet eller den unge med psykisk afvigende adfærd, foreligger en skriftlig, lægefaglig vurdering af, at barnet eller den unge udviser aktuelle symptomer på en diagnose.

Stk. 3. Hvis betingelserne i stk. 2 er opfyldt for et barn eller en ung, der er fyldt 15 år, kan lederen af en sikret døgninstitution eller dennes stedfortræder, uafhængig af at der på den sikrede døgninstitution er en særlig sikret afdeling, træffe midlertidig beslutning om overførsel til en særligt sikret afdeling. Beslutningen herom skal straks forelægges børn og unge-udvalget i opholdskommunen til afgørelse, jf. § 74, stk. 1, nr. 7, i serviceloven.

Stk. 4. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelsen og varigheden af samt forholdene under en anbringelse på særligt sikret afdeling.«

6. § 66, stk. 1, nr. 6, affattes således:

»6) døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger.«

7. I § 66 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Døgninstitutioner kan oprettes og drives af kommuner, jf. § 4, eller af regioner, jf. § 5, stk. 1, nr. 3 og 4, og stk. 7, eller som selvejende institutioner, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet indgår aftale med.«

8. I § 66 a, stk. 8, indsættes efter »godtgørelse for«: »samt om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste, jf. stk. 2, 2. pkt., til«.

9. § 67 ophæves.

sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsen skal herunder sørge for, at der er mulighed for ambulante behandling.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på døgninstitutioner for børn og unge, som på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for at blive anbragt uden for hjemmet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på sikrede døgninstitutioner.

Stk. 4. Døgninstitutioner kan oprettes og drives af en kommune, jf. § 4, af en region, jf. § 5, eller som selvejende institutioner, som kommunalbestyrelsen eller regionsrådet indgår aftale med.

§ 71. Barnet eller den unge har ret til samvær og kontakt med forældre og netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer, venner m.v. under anbringelsen uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsen skal under hensyntagen til barnets eller den unges bedste og under hensyntagen til beskyttelsen af barnets eller den unges sundhed og udvikling og beskyttelsen af barnet eller den unge mod overgreb sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældrene og netværket holdes ved lige. Ved tilrettelæggelse af samværet, skal der lægges vægt på, at barnet eller den unge også på længere sigt har mulighed for at skabe og bevare nære relationer til forældre og netværket. Kommunalbestyrelsen har i den forbindelse pligt til at sikre, at forældrene får information om barnets hverdag, og til at bidrage til et godt samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet. En ret til samvær og kontakt, der er aftalt mellem forældrene eller er fastsat i medfør af forældreansvarsloven, opretholdes under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, men kan reguleres eller midlertidigt ophæves efter reglerne i stk. 2-5.

Stk. 2-6. ---

Stk. 7. En afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler eller anden kommunikation med forældrene kan alene træffes efter § 123, stk. 2.

Stk. 8. ---

§ 72. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 12 år, gratis advokatbistand under en sag om

- 1) gennemførelse af en undersøgelse efter § 51,
- 2) anbringelse uden for hjemmet efter § 58,
- 3) opretholdelse af en anbringelse efter § 62,
- 4) gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 63,
- 5) videreførelse af en anbringelse efter § 68 a,
- 6) godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 3,
- 7) ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 3,
- 8) afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3-5,
- 9) brev og telefonkontrol efter § 123, stk. 2,

10. I § 71, stk. 7, § 72, stk. 3, § 74, stk. 3, 1. pkt., og § 168, stk. 2, 2. pkt., ændres »§ 123, stk. 2« til: »§ 15, stk. 1, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge«.

11. I § 72, stk. 1, indsættes efter nr. 4 som nye numre:

»5) anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner efter § 63 a, stk. 1,

6) anbringelse på sikrede døgninstitutioner efter § 63 b, stk. 1,

7) anbringelse på særligt sikrede afdelinger efter § 63 c, stk. 1 og 3,«

Nr. 5-11 bliver herefter nr. 8-14.

12. § 72, stk. 1, nr. 12 og 13, affattes således:

»12) tilbageholdelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge og

13) brev og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.«

10) anbringelse i delvis lukkede døgninstitutioner og på delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner efter § 123 b, stk. 1, og

11) tilbageholdelse efter § 123 c.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Under en sag om afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3-5, og en sag om brev- og telefonkontrol efter § 123, stk. 2, med den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, skal denne have tilbud om gratis advokatbistand.

Stk. 4. ---

§ 74. Børn og unge-udvalget træffer i et møde afgørelse om

- 1) gennemførelse af en undersøgelse efter § 51,
- 2) anbringelse uden for hjemmet efter § 58,
- 3) opretholdelse af en anbringelse efter § 62,
- 4) gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 63,
- 5) videreførelse af en anbringelse efter § 68 a,
- 6) godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 3,
- 7) ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 3,
- 8) afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3-5,
- 9) flytning eller hjemtagelse efter § 78, stk. 4,
- 10) brev- og telefonkontrol efter § 123, stk. 2,
- 11) anbringelse i delvis lukkede døgninstitutioner og på delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner efter § 123 b, stk. 1, og
- 12) tilbageholdelse efter § 123 c.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Stk. 2 finder tilsvarende anvendelse på den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, inden der træffes afgørelse efter § 71, stk. 3-5, og § 123, stk. 2. Stk. 2 finder ligeledes anvendelse på plejeforældre, inden der træffes afgørelse efter § 78, stk. 4.

Stk. 4. Til vedtagelse af en afgørelse efter §§ 51, 58, 62, 63, 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5, § 75, stk. 3, § 123, stk. 2, og §§ 123 b og 123 c kræves, at mindst 4 af børn og unge-udvalgets 5 medlemmer stemmer for afgørelsen. Afgørelser efter § 78, stk. 4, træffes ved almindelig stemmeflerhed.

Stk. 5-6. ---

§ 168. Afgørelser truffet af børn og unge-udvalget, jf. § 74, kan indbringes for Ankestyrelsen inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. En klage over en afgørelse efter § 75, stk. 3, kan dog ikke behandles af Ankestyrelsen, så længe der verserer en sag om anbringelse efter § 58 for børn og unge-udvalget.

Stk. 2. Berettiget til at indbringe en sag for Ankestyrelsen er forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 12 år. Afgørelser efter § 71, stk. 3-5, og § 123, stk. 2, der angår den af forældrene, der ikke har del i forældremyn-

13. § 72, stk. 1, nr. 11, der bliver nr. 14, ophæves.

14. I § 74, stk. 1, indsættes efter nr. 4 som nye numre:

»5) anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner efter § 63 a, stk. 1,

6) anbringelse på sikrede døgninstitutioner efter § 63 b, stk. 1,

7) anbringelse på særligt sikrede afdelinger efter § 63 c, stk. 1 og 3,«

Nr. 5-12 bliver herefter nr. 8-15.

15. § 74, stk. 1, nr. 13 og 14, affattes således:

»13) tilbageholdelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge og

14) brev og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.«

16. § 74, stk. 1, nr. 12, der bliver nr. 15, ophæves.

17. I § 74, stk. 4, 1. pkt., ændres »§§ 51, 58, 62, 63, 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5, § 75, stk. 3, § 123, stk. 2, og §§ 123 b og 123 c« til: »lovens §§ 51, 58, 62, 63, § 63 a, stk. 1, § 63 b, stk. 1, § 63 c, stk. 1 og 3, § 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5 og § 75, stk. 3, samt § 11, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge«

digheden, kan tillige af denne indbringes for Ankestyrelsen. Endvidere kan plejeforældrene indbringe afgørelser efter § 78, stk. 4.

Stk. 3-5. ---

§ 75. Formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og unge-udvalget kan træffe foreløbige afgørelser efter §§ 51, 58, 63, 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5, § 78, stk. 4, § 123, stk. 2, § 123 b, stk. 1, og § 123 c, stk. 1, som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i børn og unge-udvalget.

Stk. 2-6. ---

Afsnit VII

Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten

Magtanvendelse

Børn og unge

§ 123. Sikrede afdelinger i institutioner beregnet til døgnophold for børn og unge må alene anvendes, når forholdene i det enkelte tilfælde gør det absolut påkrævet. Isolation m.v. i institutioner beregnet til døgnophold for børn og unge må alene anvendes, når forholdene i det enkelte tilfælde gør det absolut påkrævet. Social- og indenrigsministeren fastsætter regler om betingelserne herfor. Aflåsning om natten af værelser i sikrede afdelinger betragtes ikke som isolation.

Stk. 2. Under ophold i institutioner eller på opholdssteder beregnet til døgnophold for børn og unge kan børn og unge-udvalget, såfremt det er nødvendigt af hensyn til barnets eller den unges sundhed eller udvikling, uden retskendelse træffe afgørelse om kontrol med barnets eller den unges brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation med nærmere angivne personer uden for institutionen. Afgørelsen træffes for en bestemt periode. Kontrol af breve og andre henvendelser til og fra offentlige myndigheder og til og fra en eventuel advokat, jf. § 72, stk. 3, må ikke finde sted. En afgørelse efter 1. pkt. kan træffes foreløbigt efter reglerne i § 75, når betingelserne herfor er opfyldt. Social- og indenrigsministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation.

Stk. 3. Under andre døgnophold uden for hjemmet end nævnt i stk. 1, som er formidlet af kommunen, må magtanvendelse kun ske, når forholdene i det enkelte tilfælde gør det absolut påkrævet.

Stk. 4. Enhver form for magtanvendelse skal registreres og indberettes af tilbuddet til den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for barnets eller den unges ophold i tilbuddet, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og til det socialtilsyn, der fører driftsorienteret tilsyn med tilbuddet, jf. § 2 i lov om socialtilsyn. Ved magtanvendelse, der har fundet sted over for et barn eller en ung i et kommunalt eller regionalt tilbud, skal tilbuddet desuden

18. I § 75, stk. 1, ændres »§§ 51, 58, 63, 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5, § 78, stk. 4, § 123, stk. 2, § 123 b, stk. 1, og § 123 c, stk. 1« til: »lovens §§ 51, 58, 63, § 63 a, stk. 1, § 63 b, stk. 1, § 63 c, stk. 1 og 3, § 68 a, § 69, stk. 3, § 71, stk. 3-5, og § 78, stk. 4, samt § 11, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge«.

19. Overskriften til Afsnit VII affattes således:

»Afsnit VII

Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne«.

20. Overskriften før § 123 ophæves.

21. Overskrifterne før §§ 123 a, 123 b og 123 c ophæves.

22. §§ 123, 123 a, 123 b, 123 c og 123 d ophæves.

orientere den kommunale eller regionale driftsherre om magtanvendelsen.

Stk. 5. Social- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om magtanvendelse og om registrering og indberetning heraf.

Stk. 6. For unge, der efter reglerne i retsplejeloven er anbragt i sikrede afdelinger i stedet for varetægtsfængsling, finder retsplejelovens § 771 og § 772, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., vedrørende besøg og brevveksling m.v. tilsvarende anvendelse. Social- og indenrigsministeren fastsætter efter forhandling med justitsministeren regler om besøg, brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation.

Stk. 7. Stk. 1 og 3-6 finder tilsvarende anvendelse over for unge over 18 år, hvis den pågældende er anbragt på et anbringelsessted, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse.

Undersøgelse af børn og unges person og opholdsrum

§ 123 a. En sikret afdeling kan uden retskendelse undersøge, hvilke effekter et barn eller en ung, der er anbragt i afdelingen, har i sin besiddelse i sit opholdsrum, hvis en sådan undersøgelse er nødvendig for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages,

1) når barnet eller den unge anbringes på en sikret afdeling,

2) før og efter besøg og

3) før og efter fravær fra den sikrede afdeling.

Stk. 2. På døgninstitutioner, herunder sikrede afdelinger, delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, samt opholdssteder kan anbringelsesstedets leder eller den, der bemyndiges dertil, uden retskendelse træffe bestemmelse om at foretage en undersøgelse af barnets eller den unges person eller opholdsrum, hvis der er bestemte grunde til at antage, at barnet eller den unge er i besiddelse af effekter, hvor besiddelsen medfører, at ordensbestemmelser ikke kan overholdes, eller at sikkerhedshensyn ikke kan iagttages.

Stk. 3. Undersøgelse af, hvilke effekter barnet eller den unge har i sin besiddelse i sit opholdsrum eller på sin person, må ikke gennemføres, hvis det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 4. Undersøgelse skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader.

Stk. 5. Undersøgelse af, hvilke effekter barnet eller den unge har i sin besiddelse på sin person, må kun undtagelsesvis foretages og overværes af personer af andet køn end den unge.

Stk. 6. Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan uden retskendelse træffe bestemmelse om tilbageholdelse af effekter, der findes i barnets eller den unges besiddelse, hvis det skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Stk. 7. Stk. 1-6 og 8 finder tilsvarende anvendelse over for unge over 18 år, hvis den pågældende er anbragt på et anbringelsessted, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse.

Stk. 8. Social- og indenrigsministeren i en bekendtgørelse regler om gennemførelsen af undersøgelser af barnets eller den unges person eller opholdsrum.

Anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner

§ 123 b. Delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner for børn og unge mellem 12 og 17 år må alene anvendes, når det er afgørende for den socialpædagogiske behandling at kunne aflåse yderdøre og vinduer i perioder, eller at barnet eller den unge kan fastholdes fysisk, og der er risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af

- 1) kriminel adfærd hos barnet eller den unge,
- 2) misbrugsproblemer hos barnet eller den unge eller
- 3) andre adfærds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge.

Stk. 2. På delvis lukkede institutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner kan yderdøre og vinduer aflåses i perioder, og børn og unge fastholdes fysisk.

Stk. 3. Børn og unge-udvalget kan, jf. § 52, stk. 1, og § 58, træffe afgørelse om at anbringe et barn eller en ung på en delvis lukket institution eller på en delvis lukket afdeling på en døgninstitution, jf. stk. 1.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om de nærmere rammer og vilkår ved den konkrete anbringelse efter stk. 1.

Stk. 5. Afgørelse efter stk. 1 kan træffes foreløbigt efter reglerne i § 75, når betingelserne herfor er opfyldt.

Stk. 6. Social- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om anbringelse på og forholdene under en anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner.

Tilbageholdelse umiddelbart efter en anbringelse

§ 123 c. Børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om, at børn og unge på døgninstitutioner og opholdssteder, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, kan tilbageholdes i op til 14 dage efter anbringelsen på den pågældende døgninstitution eller det pågældende opholdssted, når

- 1) det må anses for at være af væsentlig betydning for at imødekomme et barns eller en ungs særlige behov for støtte og
- 2) det vurderes at have afgørende betydning for den socialpædagogiske behandling.

Stk. 2. Social- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om procedurerne og vilkårene for tilbageholdelsen.

§ 123 d. Kommunalbestyrelsen kan efter ansøgning fra døgninstitution eller opholdssted i særlige tilfælde træffe afgørelse om for en afgrænset periode at anvende personlige

alarm- eller pejlesystemer over for børn og unge, der er anbragt i døgninstitution eller på opholdssted, og som har betydeligt og varigt nedsat psykisk funktionsevne, når

1) der er risiko for, at barnet eller den unge ved at forlade døgninstitutionen eller opholdsstedet udsætter sig selv eller andre for at lide personskade,

2) det personlige alarm- eller pejlesystem kan bidrage til at afværge denne risiko og

3) forældremyndighedsindehaveren har givet samtykke til anvendelsen af det personlige alarm- eller pejlesystem.

Stk. 2. Social- og indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om afgrænsning af den periode, hvor der kan anvendes personlige alarm- eller pejlesystemer, om behandling af ansøgninger om iværksættelse af foranstaltninger efter stk. 1 og om, hvilke typer alarm- eller pejlesystemer der lovligt kan anvendes m.v.

Voksne

§ 124. ---

Kapitel 24 a

Fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v.

Anvendelsesområde og formål

§ 137 e. Efter reglerne i dette kapitel kan der træffes afgørelse om indgreb, jf. § 137 g-§ 137 j, over for personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt i en boform, jf. § 108, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse.

Stk. 2. Personer med eller uden nedsat psykisk funktionsevne kan være omfattet af indgreb efter § 137 g, hvis de pågældende er anbragt på et anbringelsessted, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse.

Stk. 3. Dette kapitel omfatter ikke personer, som bliver boende på anbringelsesstedet, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, eller i boformen, jf. § 108, efter at den strafferetlige foranstaltning er ophævet.

§ 137 f. ---

Stk. 2. Lederen af boformen, jf. § 108, og lederens stedfortræder kan dog træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g-§ 137 j, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt og ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen. Lederen af anbringelsesstedet, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, og lederens stedfortræder kan træffe foreløbige afgørelser, jf. § 137 g, om indgreb i tilfælde, hvor iværksættelse af indgrebet er uopsætteligt og ikke kan afvente, at sagen behandles af kommunalbestyrelsen. Foreløbige afgørelser, jf. 1. og 2. pkt., kan træffes af ledere og lederes stedfortrædere på anbringelsessteder, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, og i boformer, jf. § 108, der drives af kommuner, regioner og private.

Stk. 3. ---

23. I overskriften før § 124 udgår: »voksne«.

24. § 137 e, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

25. I § 137 e, stk. 3, udgår »på anbringelsesstedet, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, eller«.

26. § 137 f, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

27. I § 137 f, stk. 2, 3. pkt., der bliver 2. punktum, og i § 137 f, stk. 4, udgår »på anbringelsessteder, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, og«.

Stk. 4. Indgreb kan udføres af ansatte på anbringelsessteder, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, og i boformer, jf. § 108, der drives af kommuner, regioner eller private.

Stk. 5. ---

§ 137 m. Ethvert indgreb, jf. § 137 g-§ 137 j, der er eller har været iværksat, skal registreres straks. Registreringen indberettes straks af lederen af anbringelsesstedet, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, eller boformen, jf. § 108, eller lederens stedfortræder til den kommunalbestyrelse, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Registreringen skal indeholde oplysninger om

- 1) den anbragtes navn,
- 2) tidspunktet for indgrebet,
- 3) indgrebets varighed,
- 4) indgrebets art og
- 5) begrundelse for indgrebet.

Stk. 2. ---

Stk. 3. Lederen af anbringelsesstedet, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, og boformen, jf. § 108, eller lederens stedfortræder skal ved månedens udgang sammen med sine kommentarer indsende kopi af registreringerne, jf. stk. 1, til den kommunalbestyrelse, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, og til det socialtilsyn, der fører driftsorienteret tilsyn med anbringelsesstedet eller boformen, jf. § 2 i lov om socialtilsyn. Ved indgreb, der er eller har været iværksat i et kommunalt eller regionalt tilbud, skal lederen eller dennes stedfortræder desuden orientere den kommunale eller regionale driftsherre om indgrebet.

§ 167. Følgende afgørelser kan af barnet eller den unge, der er fyldt 12 år, indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område:

- 1) Forebyggende foranstaltninger samt anbringelse uden for hjemmet efter § 52, stk. 3.
- 2) Ungepålæg efter § 57 b.
- 3) Hjemgivelse og hjemgivelsesperiode efter § 68, stk. 2.
- 4) Valg af anbringelsessted efter § 68 b, stk. 1.
- 5) Behandling og uddannelse m.v. efter § 69, stk. 1.
- 6) Samvær og kontakt efter § 71, stk. 2.
- 7) Anvendelse af alarm- eller pejlesystemer efter § 123 d.
- 8) Indskrænkning i adgang til telefon og internet efter § 137 g.

Stk. 2-4. ---

§ 182. Det beløb, der er nævnt i § 41, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste kronebeløb. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2016.

28. I § 137 m, stk. 1, 2. pkt., udgår »anbringelsesstedet, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, eller«.

29. I § 137 m, stk. 3, 1. pkt., udgår »anbringelsesstedet, jf. § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, og «, og efter »tilsyn med« udgår »anbringelsesstedet eller«.

30. § 167, stk. 1, nr. 7 og 8, ophæves.

31. I § 182 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. De beløb, der er nævnt i § 55, stk. 4, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nær-

Stk. 2-4. ---

Stk. 5-10. ---

§ 194. Kommunalbestyrelserne overtager med virkning fra den 1. januar 2007 tilbud efter § 67, stk. 1, som er oprettet af amtskommunerne, og indtræder i aftaler med private tilbud, der er godkendt af amtskommunerne, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. En kommunalbestyrelse, der efter stk. 1 overtager tilbud efter § 67, stk. 1, kan uanset stk. 1 i 2006 aftale med regionens forberedelsesudvalg, at regionsrådet på vegne af beliggenhedskommunen driver tilbud efter § 67, stk. 1, hvis tilbud ejes af beliggenhedskommunen, videre efter den 1. januar 2007. For kommuner, der oprettes den 1. januar 2007, kan aftale efter 1. pkt. indgås af sammenlægningsudvalget.

§ 5. Socialtilsynet træffer efter ansøgning afgørelse om godkendelse som generelt egnet af sociale tilbud m.v., jf. § 4, på baggrund af en vurdering af, om tilbuddet samlet set opfylder betingelserne for godkendelse, jf. §§ 6 og 12-18.

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Socialtilsynet kan i forbindelse med godkendelsen efter stk. 1 fastsætte vilkår, hvis opfyldelse er en betingelse for fortsat godkendelse. Socialtilsynet kan knytte frister til et vilkår.

Stk. 6. Socialtilsynet kan træffe afgørelse om ophør af godkendelsen af et tilbud, hvis tilbuddet ikke længere opfylder betingelserne for godkendelse, jf. § 6.

Stk. 7-9. ---

§ 52. Ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan fastsætte almindelige regler om foranstaltninger til fremme af god orden i skolerne, herunder regler om overflytning af elever til andre skoler i kommunen og regler om overflytning af elever i 10. klasse til andre uddannelsesforanstaltninger, og kan i den forbindelse fastsætte regler, der fraviger § 36, stk. 2 og 3, regler om, at der også kan anvendes foranstaltninger i anledning af elevadfærd, der er udvist uden for skolen, hvis adfærd har haft en direkte indflydelse på god orden i skolen, samt regler om, at private genstande kan tilbageholdes, og at tilbageholdelsen af praktiske eller pædagogiske grunde kan opretholdes ud over det tidspunkt, hvor skolens tilbud ophører. Ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan endvidere fastsætte regler om skolernes tilsyn med eleverne i skoletiden.

meste kronebeløb. Reguleringen foretages første gang den 1. januar 2017.«

Stk. 5-10 bliver herefter stk. 6-11.

32. I § 194, stk. 1, og 2 steder i stk. 2, 1. pkt., ændres 3 steder »tilbud efter § 67, stk. 1,« til: »døgninstitutioner, jf. § 66, stk. 1, nr. 6, for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet«.

§ 2

I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 124 af 12. februar 2016, foretages følgende ændring:

1. I § 5 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»*Stk. 6.* Socialtilsynet kan efter anmodning fra tilbuddet eller plejefamilien træffe afgørelse om, at den meddelte godkendelse og de meddelte vilkår for godkendelsen, jf. stk. 1, kan fraviges på nærmere bestemte betingelser eller inden for en nærmere bestemt periode. Socialtilsynet kan i forbindelse med afgørelsen fastsætte vilkår, jf. stk. 5, som betingelse for afgørelsen om, at godkendelsen kan fraviges. Socialtilsynet kan knytte frister til et vilkår fastsat efter 2. pkt. Afgørelsen om fravigelse, jf. 1. pkt., bortfalder, når betingelserne ikke længere er opfyldt, eller den fastsatte periode er udløbet.«

Stk. 6-9 bliver herefter stk. 7-10.

§ 3

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1534 af 11. december 2015, foretages følgende ændring:

1. Efter § 52 indsættes som § 52 a:

»**§ 52 a.** For undervisere, der er ansat på anbringelsessteder, og elever på anbringelsessteder, jf. § 20, stk. 5, gælder uanset § 52 bestemmelserne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge.«

§ 4

I lov nr. 153 af 26. februar 2011 om ændring af lov om social service (Alarm- eller pejlesystemer over for børn og unge med nedsat psykisk funktionsevne anbragt i døgninstitution eller på opholdssted), som ændret ved lov nr. 1633 af 26. december 2013, foretages følgende ændring:

§ 3 Forslag til revision af lovens § 123 d fremsættes senest i folketingsåret 2015-16.

1. § 3 ophæves.

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2017, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 1-4, 6-9, 31 og 32, og § 3 træder i kraft den 1. juli 2016.

Stk. 3. § 1, nr. 4, finder også anvendelse for godtgørelse af kost og logi ved formidlede døgnophold i perioden 1. oktober 2015 til og med den 30. juni 2016. For perioden fra den 1. oktober 2015 til 31. december 2015 udgør satserne dog for 1. og 2. barn 171 kr. pr. døgn pr. barn under 10 år, 183 kr. pr. døgn pr. barn eller ung over 10 år og 159 kr. pr. døgn pr. barn eller ung for 3. barn og derover placeret på samme sted, uanset barnets eller den unges alder.

Stk. 4. § 2 finder også anvendelse for godkendelser meddelt forud for lovens ikrafttræden.